

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falú” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.

Postatakarékpénztári csekkzámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Küldős gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 15. szám.

Április hó 9.

Alleluja!

Magasztalja lelkünk az Urat! „Szívünk ujjelon meg a feltámadás dicsőségének isteni káprázatában!

Dicsőség Neked, világ Megváltója, aki legyőzted a halált, hogy új életet mutass bűneinknek szent véreddel való lemosásával!

Leborulunk Eléd a föld porába, amelybe szent sebeidből hulló véred pergett. S forró homlokunkat a kövekre szoritjuk, amelyeket szent sirod elől hengerítettek el angyalaid.

Szívünk Veled némult el a Golgothán, hogy lelkünk Benned és általad támadjon fel. És énekeljük az ősi zsolozsmát:

— Amint megmondotta vala,
Feltámadott. Alleluja!

Igen. Megmondottad, hogy halálnak halálával halsz, de feltámadsz. Hogy elronthatják az Isten templomát, Te harmadnapra újra építetd azt.

S ez az isteni tanúságtétel meg is lön, hogy a keresztény vallás igazságát a megváltás magasságába emelje. Ha több ünnepe nem lenne is a kereszténységnek, ez az egyetlen egy is megdönthetetlenül igazolná isteni eredetét.

A husvét a keresztény élet hátráköve. A szent kereszt diadalának ünnepe. A megváltás művének befejezése, az örök élet jelképében.

De csak akkor, ha mi is feltámadunk az elmúlásból, amelyet bűneink okoztak. Az örökélet kapuját csak a megtisztult szenvedés és megértő lemondás nyithatja ki, amit a szent kereszt jelképez. Világosságát csak a Krisztusban való örvendezés gyújthatja fel a feltámadás elmúlhatatlan reményességében.

A feltámadás gondolata egész agyat kíván, eszméje teljes szívét, megvalósulása tökéletes odaadást. Alkud az életünk árán sem tőr. Még halálunkkal is a bal lator sorsára juthatunk, ha a Megváltó küldetését mindenek fölött valónak el nem ismerjük. Emberek és nemzetek sorsának példáját lássuk és osszuk berne.

Nincs elmulás, csak a bűnben. Nincs megsemmisülés, csak a lemondásban. Nincs gyengeség, csak a kételkedésben. És nincs élet, csak Krisztusban.

Nincs keresztény ünnep, amely

magyarabb lenne, mint a husvét. A husvét ígéréte és örök bizakodása, amely utat tör a Kálvária minden megpróbáltatásán át is!

Alleluja, magyar testvéreim! Magasztalja lelkünk az Urat, hogy husvétunkban a magyar feltámadás elindulását ünnepelethetjük. A dicső feltámadás kezdetét, amely szenvedésünk és megpróbáltatásunk befejezését jelképezi és indítja meg. E jelkép azonban csak a saját feltámadásunkon át valósulhat meg teljesen.

Kálváriánk szenvedésén megrendült már a világ. Sirunk börtön-

nél földrevágódtak a fegyveres örök. Kriptánk bejárata elől hengerülnek a kövek...

De Krisztus lelkijével s szívének szeretetével egyesülünk-e egymásban, hogy méltóan magasondjunk föl a saját megváltásunk fényébe?

Gondolunk-e arra, keresztény magyar testvéreim, hogy Krisztus mindnyájunkért meghalt, hogy mindnyájan fel is támadhassunk?

Fogjátok meg egymás kezét, hogy a vérzők sebe meggyógyuljon. Hajoljon össze a szívetek, hogy a bánkódóké felviduljon.

Kapcsolódjon a lelketek, hogy a gyengéké megerősödjön. Egyesüljön az akaratok, hogy a kételkedő acélosodjon. Hogy feltámadhassatok.

Legyetek testvérek mindnyájan a megváltó Krisztusban, hogy boldog és elmúlhatatlan nemzet lehessetek, mert más utja nincs. Menjete az Ur templomába és énekeljétek tiszta szívvel:

— Alleluja! Hála légyen az Istennek.

S feltámadtok, valamint nemzetek és hazátok is erős életre kél az örök igazság megújuló diadalában, amit a husvét jelképez...

(— 3 —)

„Dolgozzunk többet, politizáljunk kevesebbet!” erre intette a Kormányzó Úr a nemzetet

A Kormányzó úr beszéde

Beszéde bevezető részében a kormányzó rámutatott arra, hogy az államok kormányzatának első kötelessége, hogy minden társadalmi osztály részére több jövedelmet biztosítson, azaz az ország gazdagságát növelje. Hangsúlyozta az államfő, hogy ennek a jövedelemgyarapításnak nem szabad úgy történnie, hogy attól, akinek van valamije, azt elvegyék és másnak adják oda, hanem az országot egészében kell gazdagabbá tenni. A továbbiak során rámutatott a kormányzó arra, hogy számunkra Kárpátalja visszacsatolása életkérdés volt.

A Kárpátalja erdőségeinek rablogásdalkodászerű kiirtása az Alföldre időnkinti borzalmas árvízveszélyt jelent, de a Kárpátalja elkarstosításának további következménye az Alföld elszivatagosodása lenne.

Kifejtette, hogy Kárpátalja vízterelő medencék létesítését és ezen a révén az Alföld öntözését teszi lehetővé, amellet, hogy villamos energiatermelő telepek építésével az ország egyrésze villamosítható és ipartelepek is létesíthetnek a Kárpátalján. Ezeknek az

ipartelepeknek a létesítésében résztvehetnek azok a nagybirtokosok, akik földjeikből leadnak, vagy akiknek birtokából telepítésre kihasítanak területeket. Szűnni nem akaró lelkes taps és éljénzés fogadta a kormányzónak azokat a szavait, melyekkel rámutatott arra, hogy

fokozottan kell ma ügyelnünk arra, hogy a gazdasági életben visszacsés ne következzék be, mert hiszen a honvédség érdekében áldozatokat kell hoznunk.

Már pedig láttuk az elmúlt hetekben, hogy honvédségünk ezt az áldozatot megérdemelte.

Megállapította ezután a kormányzó, hogy az Alföld a múltban az állam mostohája volt és örömmel szegezte le, hogy az öntözés előnyeinek megtanulására a gazdaifjúságban megvan a készség, amint azt a most épült állami duluszató megtekintésekor tapasztalta.

Beszédét a következő gyönyörű mondatokkal fejezte be:

— Nekünk legfőbb kötelességünk mindent megtenni, hogy ezt az országot gazdagabbá tegyük. Hozzá kell látnunk minden olyan munkához is, amelyet eddig lenéztünk. Ha gazdagok leszünk, a magyar faj tehetsé-

A HÉT POLITIKÁJA

A zsidó javaslat a felsőház bizottságai előtt

gével csodákat tudunk művelni. Ehhez két dolog szükséges: minél több pozitív munkát kell és — ezt aláhozom — minél kevesebb negatív munkát szabad végeznünk. Vagyis dolgozzunk többet és politizáljunk kevesebbet.

A kormányzó beszédét percekig tartó lelkes taps és éljenzés követte.

Kállay Miklós elnök megköszönte a kormányzónak, hogy szavaival irányt mutatott nemcsak az Alföldi Bizottságnak, de minden jóérzésű magyar embernek, hogy milyen uton és hogyan kell haladnia, majd Komoróczy Károly igazgató-őrfőnök és Megay-Meissner Károly országgyűlési képviselő hozzászólása után az ülést bezárta.

A közigazgatási tanfolyam záróülése

Pénteken, március 31-én délelőtt folyt le a belügyminisztérium disztribúciós tanfolyam záróülése, amelyen elsőnek Teleki Pál gróf miniszterelnök tartott előadást. A miniszterelnök személyes tapasztalatai alapján arra intette előadásában a tanfolyam hallgatóit, hogy

a közigazgatásban ne a felelősségtől mentesítő sablonokat alkalmazazzák.

A közigazgatás tisztviselőinek éreznük kell, hogy személyükben az állam egész közigazgatását képviselik és ezért öntudatot és felelősséget kell belevinnük munkájukba.

A miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott előadása után Kunder Antal iparügyi miniszter az ipari munkások szabadidőmozgalmának tervezetét ismertette, majd Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter előadása következett.

Teleki Mihály gróf megállapította, hogy a mezőgazdasági szociálpolitika azoknak az intézményeknek és törekvéseknek az összessége, amelyeknek célja a mezőgazdasági munkavállalók társadalmi és gazdasági helyzetének javítása. Ismertette ezután a miniszter a munkaadó betételezési kötelezettségére, a cselédlakások és gazdasági munkaházak építésére vonatkozó rendelkezéseket és a mezőgazdasági társadalombiztosítás kérdését. Megállapította, hogy

a szociálpolitikának gondoskodnia kell azokról is, akik önhibájukon kívül nem juthatnak munkához.

Rámutatott arra, hogy 1937-ben a mezőgazdasági munkásság egyhatodrésze még mindig munka nélkül volt. A munkanélküliséget csak a mezőgazdasági termelés belterjessé tételével, termelési rendszerünk áttámasztásával lehet orvosolni, ami azonban nem máriól-holnapra megoldható feladat. Végül utalt a miniszter arra, hogy bár a mezőgazdasági szociálpolitikánk hiányosságai miatt nem kell szegyenkeznünk, sok feladat vár még megoldásra és a legnagyobb szerep a közigazgatás tisztviselőire vár.

Express hashajtó az Igmándi keserűviz

Megelőzi betegségét.

Forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS KOMÁROM

Kapható nagy- és kisüveg.

A felsőház közjogi, igazságügyi, pénzügyi, földművelésügyi és kulturális bizottsága március 31-én délelőtt és délután tartott folytatolagos ülést a zsidó javaslatról, amelyet a képviselőház tudvalevően megszavazott.

A javaslatot vitte Gőrgyey László előadó ismertette, részletesen rámutatva arra, hogy a javaslat törvényerőre emelkedése biztosítani fogja a keresztény nemzeti életformák győzelmét.

A vita során elsősorban a katolikus és protestáns egyházak szavaltak fel. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás különbséget kívánna tenni a régebben magyar állampolgárságot szerzett zsidók és azok között, akik csak ezután lesznek magyar állampolgárok. A javaslat megszorításait szerte ki kellene terjeszteni a felekezeten kívüliekre, azokra, akik minden vallást megtagadtak és azokra is, akik — akár keresztények, akár zsidók — résztvettek olyan cselekményekben, amelyek a javaslatot szűkessé tették. Zsidóknak egyébként telepedési engedélyt nem adna a jövőben.

Glattfelder Gyula csanádi püspök rámutatott arra, hogy a zsidó szellemiség már rég kihívta maga ellen a nemzeti közvéleményt. Ravasz László felszólalásában, amelyben elfogadta a javaslatot, olyan törvény megalkotását tartja szükségesnek, amely az asszimilációt — beolvadást, hasonulást — siettet. Raffay Sándor szerint a javaslat el nem fogadása nemzeti szempontból súlyos kellemetlenségeket vonna maga után. Szűllő Géza azt hangzottatta, hogy a törvény végrehajtása ne okozzon kárt, hanem méltó és a keresztény szellemet áthatott legyen.

Szilágyi Lajos és mások felszólalása után az elnök az általános vitát berekesztette, majd

TASNÁDI NAGY ANDRÁS igazságügyminiszter

válaszolt az elhangzott felszólalásokra.

Beszédében az igazságügyminiszter sorra cáfolta azokat az érveket, amelyekkel egyesek a javaslat ellen igzattak a zsidóság érdekében. Rámutatott annak az igazságtalan voltára, hogy például a Budapesti Ügyvédi Kamara tagjainak több mint ötven százaléka zsidó és hogy az orvosársadalom na-

gyobbik százaléka ugyanazok zsidó. Az intézkedéseket nemcsak meg kellett tenni, hanem azok életbeléptetése használatlan nemzeti érdek. Rámutatott a miniszter ezután arra, hogy miután a javaslat a zsidóságot a közpályákról kizárja, a gazdasági életben arányszámuk kétszerese helyrehozható. Hangsúlyozta a miniszter, hogy

a javaslat természetesen az egyházakra bizza annak megítélését, hogy vallási szempontból milyen felekezeteknek tekintik a zsidó vallásról kitért egyént, de a megkereszteltetés ténye senkit nem tesz teljesen magyar lelkesítővé.

Sorra válaszolt ezután a vita során elhangzott felszólalásokra, végül, hivatkozva arra, hogy a javaslat a nemzet jövőjét szolgálja, kérte annak elfogadását.

A miniszter nagy tapsal és helyesléssel fogadott beszéde után

TELEKI PÁL gróf miniszterelnök

emelkedett szólásra és tárgyilagosan, megdöntöhetetlen érvekkel világította meg a zsidókérdés lényegét. Hangsúlyozta, hogy a javaslat megalkotói nem vezette sem gyűlölet, sem bosszúvágy és hangsúlyozta, hogy

a kérdés megoldásának további halogatósa a nemzet érdekeit veszélyezteti.

Ismételtlen leszegzte, hogy a törvényjavaslat megalkotását nem idegen befolyások tették szükségessé. Megcáfolta a javaslat ellen felhozott érveket és kimutatta, hogy a törvényjavaslat nem kereszténytelen. A javaslat gazdasági hatásaival szembe kell nézni; ezeket az okozza, hogy a halasztatlan gazdasági, szociális és nemzeti feladatok megoldása egybeesik. Kérte ezután a javaslat elfogadását.

A miniszterelnök kitünően felépített, nagyhatású beszéde után a bizottság egy határozott, hogy a javaslatot általánosságban elfogadja, a részletekre vonatkozó javaslatok előkészítésére pedig albizottságot küld ki. Az albizottság április elsőjén kezdte meg tanácskozásait, majd a husvéti ünnepekre való tekintettel, április 13-ára halasztotta üléseit.

Lejárt a latifundiumok ideje...

Vasárnap, április másodikán a Magyar Élet Pártja csongrádvármegyei nagyválasztmánya Szentesen ülést tartott, amelyen megjelent Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter és Bonczos Miklós államtitkár is. A nagygyűlést Ricsóy-Uhlarik Béla főispán nyitotta meg, üdvözölve a földművelésügyi minisztert és a belügyi államtitkárt.

Vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár szökölt fel ezután. Megállapította, hogy a páriksörnyeki békeszerződések megbuktak, szétpattant a kisantant, súlytalanul vált a Népszövetség, a nyugati demokráciák elmaradtak, ezzel szemben a tengelyhatalmak, melyekkel Magyarország a legjobb viszonyban van, megerősödtek. Rámutatott arra, hogy Magyarország függetlenségét a nagy nacionalista államok részéről nem fenyegeti veszedelem.

A nagy tapsal és éljenzéssel fogadott beszéd után Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter ismertette a mezőgazdasági problémákat. Leszegzte, hogy a tárgyalás alatt álló földbirtokpolitikai törvényjavaslat értelmében

ez az ezer új magyar ház fog épülni;

A szűkkörű társasbéd után, a délután folyamán Csongrádon tartott a MÉP csongrádi választmánya ülést, amelyen ugyancsak felszólt Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter és Bonczos Miklós államtitkár is, a lakosság lelkes ünneplése közben.

Egyhangu választás Mezőtúron

Az Urbán Gáspár báró főispánna történt kinevezése folytán megüresedett mezőtúri választókerületben április másodikán volt a választás, amely egyhangu volt; Spett Ernő dr. volt mezőtúri polgármester nyerte el a kerület mandátumát.

A magyar gazdaságpolitika új feladatai

A Magyar Ményökök és Építésszek Nemzeti Szövetsége március 30-án tartott közgyűlése Kunder Antal kereskedelmi miniszter előadást tartott a magyar gazdaságpolitika új feladatairól. Vázolta az ország megannyobboldásával a magyar gazdaságpolitikára váró új feladatokat és hangsúlyozta, hogy az iparfejlesztés mellett a mezőgazdaság szempontjait sem szabad elhanyagolni és a két területet ágazat érdekeit össze kell egyeztetni.

A közgyűlés előelői közönsége nagy tetszéssel fogadta a pompásan felépített előadást és hosszasan ünneplte a minisztert.

Károlyi Gyula gróf lemondott felsőházi tagságáról

Károlyi Gyula gróf, a magyar politikai élet nagy sajnálatára, elhatározta, hogy visszavonul a politikától és ezért bejelentette felsőházi tagságáról való lemondását. Politikai körökben elterjedt magyarázat szerint, — a lemondás oka az — hogy Károlyi Gyula gróf nem tudta összeegyeztetni felfogását a kormányelnök által a zsidókérdésben elfoglalt állásponttal.

Trónörökös született Albániában

Április hó 5-én délelőtt szibegyi ágyulovés adta tudtul Tiranában az albán főváros népének az örömhírt: trónörökös született.

Geraldine királyné — aki, mint ismeretes, Apponyi grófnő — hajnali három óra harminc percor adott életet fiugyermekének. Zog király a miniszterelnök és a kormány tagjai által ellenjegyzett közleményben adta tudtul népének a trónörökös születését. Az egész országban láthatatlan lelkesedés uralkodik.

A Dohányjövődék két kitünő készítménye

A most nagy sikerrel bezárult Országos Mezőgazdasági Kiállításnak egyik legpompásabb és leglátogatottabb pavillonja a Dohányjövődék megkapón szép csarnoka volt, amelyben magyarurhás leányok mutatták be a cigaretta- és szivargyártást. A kiállítás látogatói itt alkothatják képet maguknak arról a rendkívül nagy figyelmet és gondosságot igénylő munkáról, amelynek során a nyers dohánylévelből zamatos szivar és illatos cigaretta lesz és amely munkának az eredményeképpen a magyar Dohányjövődék gyártmányai világszerte is az első helyen állanak. Különösen a népszerű Jovales szivar és a Felvidék cigaretta — amelyeknek élvezője minden doboz elvisszával egy cigaretta árat juttatja a „Magyar a magyarért” akció javára — nyerte meg a szivarosok és cigarettások tetszését, minthogy egy olcsó árukkal, mint kitünő minőségűekkel minden dohányos igényének tökéletesen megfelelnek.

Vérharmatos magyar dicsőség...

Március 30-án hajnalban kerekken gördülő kórház futott be Budapesten a Déli-pályaudvarra. A kárpátaljai harcok sebesültjeit és betegeit hozta az ország szívébe, hogy minden magyarok jóérzésének, szeretetének és gondoskodásának tárgyai legyenek.

Pontosan 100 sebesült és 162 beteg harcos érkezett a legmodernebb kényelemmel berendezett kórházvonaton, hogy gyógyulást nyerjen a 9. számú helyőrségi kórházban.

A nagy világháború ismerős emlékei újultak föl bennünk a hír hallatára. A Kárpátok... A sebesült vonatok... A népek és nemzetek véres küzdelmeinek ismétlődése.

Csak akkor az apák és nagyapák, most a fiúk és unokák. S mindkét esetben a Kárpátok gerincei s rajtuk a csurgó magyar vér, amely ezer év óta ömlik szakadatlan, hogy ősi örökét veszendőben ne hagyja.

Magyar élet magyar sorsa. Vérel itatott föld piros virága: vérharmatos magyar dicsőség. Messze lobogsz megint az anyák könnyein, az apák büszkeségén, a nemzet halálján s a népek bámulatán...

Isten hozott benneteket, magyar fiások, a magyarok Istene! Tegyen oly boldoggá titeket, mint aminő boldogoknak érezzük mi magunkat a megnagyobodott hazában, amelynek megszégyenítő korcs határát a ti véretek mosta le és fogja ezután is lemosni a Kárpátok ormárol!

A Faluszövetség nem foglalkozik állatexporttal

A „Falu” Magyar Gazda- és Földművelésügyi (röviden Falu-Gazdaszövetség) központjához (Budapest, V., Báthory-u. 24.) sűrűn érkeznek megkeresések állat-kiviteli ügyekben. Ezek a megkeresések arra vonatkoznak, hogy a Szövetség hízott sertés, illetőleg marha külföldi értékesítésére kiviteli engedélyeket járjon ki, vagy az exportot lebonyolítsa. A Falu-Gazdaszövetség vezetősége ismételtén és nyomatékosan hangsúlyozni kívánja, hogy a Falu-Gazdaszövetség sem üzletszerzéssel, sem üzletekkel nem foglalkozik és minden ilyen természetű kérdéstől távol áll. A gyakran felbukkanó félreértéseknek alapja egy névhasonlóság. Állatkiviteli üzletekkel ugyanis a Falu Mezőgazdasági és Állatértékesítő Szövetkezet (Budapest, IV., Semmelweis-u. 2.) foglalkozik. Nyomatékosan olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk a fentiekkel, azzal a kéréssel, hogy a jövőben erre tekintettel lenni sziveskedjenek.

Megjelent a Marnitz tangóharmonika-üzlet (VIII. József-körút 37. sz. alatti) 32. oldalas, 67 különböző típusú tangóharmonikát ismertető nagy képes árjegyzéke. Nélkülözhetetlen mindazoknak, akik tangóharmonikát ohajtanak vásárolni, mert nemcsak az összes létező típusok pontos leírását tartalmazza, árak és részletezési feltételek feltüntetésével, hanem a tangóharmonika tanulásához és kezeléséhez is igen fontos utmutatásokat tartalmaz. Érdeklődőknek ingyen küldi a fenti számként.

EMERGÉ

gumi textil hajlósíj

A CSÉPLÉSNEL IS

xavartalan munkát birtosít

Kárpátaljával 12.000 km² területet és 600.000 lelket kaptunk vissza

Az új határkiigazítás 1000 km² területet és negyven községet juttatott hazánknak

A szlovák kormány tudvalóiban magyar területekre jelentett be igényt akkor, amikor a magyar kormány javaslatot tett a hajdani Ruszinszko és Szlovákia közt eddig meg nem állapított határok végleges meghatározására. Ezt a követelést a magyar kormány visszautasította, mire a szlovák delegáció elfogadta a magyar kormány által bejelentett új határt. A megállapodást április 4-én írták alá.

Az új határ a lengyel határon, a Cerenin nevű magaslattól indul ki és egyenesen déli irányba fut, úgy, hogy Zello, Szócska, Cs-

rókaófal, Jármos, Takosány és Kiskolon községektől nyugatra általában a vízválasztót követi. Kiskolontól délre az új határ Halaspataktól nyugatra halad és ezáltal magyar területre esnek Remetevasgyár, Jeszenőremete, Felsőhalas, Jeszenő, Alsóhalas, Bunkós, Sárosremete és Sárosmező községek. Innét a határ az Ung folyóra fut rá és egy darabon ennek a folyását követi, úgy hogy Magasrév község szlovák területen marad, viszont ettől keletre Bezó, Lakárd és Ung-Pinkóc magyar területre esik. Az új határ az egyes községek közigazgatási (katasz-

teri) határát követi.

Kárpátalja területe, amely legutóbb visszatért az anyaországhoz — tehát a mostani kiigazítás előtti terület — hozzávetőlegesen 10.500 négyzetkilométer volt, mintegy 550.000 lélekszámmal.

Az új terület — vagyis a most létrejött megállapodás szerinti földterület — jóval nagyobb, mint 1000 négyzetkilométer, negyven községgel és hozzávetőlegesen 45.000 lakossal.

Ilyenformán Magyarország kárpátaljai területe most közel 12.000 négyzetkilométer nagyságu és 600.000 lelket számlál.

NAGYVILÁG

Amióta a genfi Népszövetség sajtó tehetetlenségébe fulladt s önmaga okozta rosszindulatú betegségeinek utóhatásait igyekeznek leküzdeni azok a nagyhatalmak is, amelyek a világ megváltását remélték tőle, a nemzetközi diplomácia sakkhuzásai mindinkább a nagy nyilvánosság előtt kezdenek lejátszódni. Berlin és Róma együttes fellépése és sohasem titkolt céljai kitűzése folytán,

a játszma egyre közeledik a végső megoldás felé.

Mindkét oldalon a nagy bábuk játszanak, s félre nem érthető, döntő mozdulatokat kell tenniök, ha sarokba szorulni nem akarnak.

A diplomáciai mesterkedések kora lejárt. Titkos ut nem lehet. Mindre következik a védekező huzás.

Daladier francia miniszterelnök Soha! kiáltására, amelyet az olasz követelésekre hangoztatott, a Duce emelt hangon felelt:

— Olaszországot be akarják zárni a Földközi-tenger partjai közé, ez azonban nem fog sikerülni.

Az olasz lapok pedig ezt írták:

— A számla nyitva maradt!

Chamberlain bejelentette az angol alsóházban, hogy

Franciaország és Anglia biztosítékot nyújtott Lengyelországnak megtámadás esetére.

Hitler azzal válaszolt, hogy Németország tovább halad a megkezdett uton, s csak akkor fogja Anglia véleményét megtudakolni, ha az is megkérdi őt a brit kérdésekben.

Közben kipattantják az olasz la-

pok, hogy Mussolini Németország, Olaszország, Anglia, Franciaország, Lengyelország, Magyarország és Románia részvételével békekonferenciát szándékozik összehívni.

A helyzet megoldásának kulcsa tehát ismét a Duce kezében van.

Chamberlain erre újabb engedékeny nyilatkozatot tett:

— Nem kívánok a nagy német népknek más elbánást, mint saját népünknek. Remélem, hogy eljárásunk olyan fordulópont lesz, amely nem háborúhoz, hanem egészségesebb idősakhoz vezet.

A tárgyalások pedig Beck lengyel külügyminiszter s az angol kormány között tovább folynak Lengyelország biztonságáért s a danzigi kérdésben.

Ez utóbbit Beck barátságos tárgyalások után ohajtja Németországgal megoldani.

Közben a tárgyalásnak világpolitikai jelentőségű részletei jelennek meg a sajtóban. Törökország támogatja a bolgár revíziós törekveket.

Angol lapok szerint Romániának mindenekelőtt rendeznie kell viszonyát Magyarországgal.

Ezt jelenti az angol hivatalos lap is. Az olasz lapok is hangsúlyozzák, hogy Anglia nem hajlandó Románia számára Erdély birtoklását biztosítani.

A nagyhét szenzációja, hogy a békes revízió lett a világpolitika új jel-szava.

Magyarország pedig közben elintézte a határkérdést Szlovákiával s

nyugodtan várja igazságának teljes tudatában a további fejleményeket.

Megy a történelem útján előre!

Beszámolóinkhoz tartozik az is, hogy Franciaországban április hó 5-én újból Lebrun-t választották meg hét esztendőre a köztársaság elnökévé.

LAPZÁRTA

Kiöntött a Tisza Szolnoknál

A Tisza Szolnok határában kilépett medréből. A balparti árterületet teljesen elcsepegtette a víz. Az utóbbi napokban a víz magassága két méterrel emelkedett, de április 5-ére virradóra 2 centimétert apadt, úgyhogy a város nem forog közvetlen veszedelemben.

Jásztelek felett két nappal ezelőtt a Tarna patak átszakította a gátat és annyira elárasztotta a vidéket, hogy a miután 500 méter hosszúságban 30 centiméter magasságban folyt át a víz. Jásztelek községében 60 házból a segítségül küldött katonák kiköltöztették a lakókat mert már eddig is több ház összedőlt.

Két halálos ítélet

A pestvidéi törvényszék napokon keresztül tárgyalta azt a gyilkossági bűnügyet, amelynek vádlottja Murarik István és Muhari Jánosné, Tóth Magdolna voltak. Mint ismeretes, Murarik István az asszony felbujtására vadászpuskával kétszer mellbe lölte annak férjét, Muhari Jánost és azután azt a látszatot akartván kelteni, hogy öngyilkosság történt, a revolvert a holttest mellé helyezte.

A törvényszék Muhari Jánosné mint felbujtót és Murarik Istvánt mint tettest kötélláttal halálra ítélte.

Az árvíz elleni harcnak is a magyar honvéd a hőse

Hatvan, április 2.

Mire ezek a sorok az olvasó kezébe kerülnek, mindenütt, ahol évszakváltással járó nagy esőzések árvízveszedelmet okoztak, elmulik a veszély és csak

a vízmosta vetések, összeomlott házak és a főnkremet emberek száza, ezrei jelzik majd a fékevesztett elemek garázdálkodásának nyomait.

A nagy csapások, különösen a tömegszerencsétlenségek azonban amellet, hogy az egyesekre sokszor kihéverhetetlen kárt és súlyos csapást jelentenek, a köz számára komoly és értékes tanulságokat is eredményeznek és egyáltalán mintegy levizsgáztatják azt a nagy közösséget, amelynek megváltásául az egyeseknek, csoportoknak a veszteségeket el kell szenvedniük. Ilyenkor tanulja meg az ember, hogyan *védekezzék* a szerencsétlenség megisméllődése ellen; ilyenkor tapasztalhatjuk, hogy a nagy közösség *át tudja érezni a közvillanul sújtottak fájdalmát*; megmutatkozik-e az a nagy összefogás, amelyre szükség van a baj óráiban; s az is, hogy a veszedelem elmultával megmarad-e a *résztét, a segíteni akarás készsége* azokban, akiket — sokszor talán a kárt szenvedettek rovására — ezáltal nem értek komoly veszteségek. Ezeket a tanulságokat próbáltuk megállapítani akkor, amikor az árvíz nyomában *Hatvanba* utaztunk.

Előkelő küldöttség tisztelgett április elején az illetékes kormányfőknél az addig semmibevett, de a huszestendős cseh rablógazdálkodás erdőpusztításai nyomán veszedelmes áradásokkal fenyegető folyócskák ármentesítésének tökéletesítése érdekében. Reméljük, hogy ez a küldöttségjárás eredményes lesz; ehelyett csak azt akarjuk megemlíteni, hogy azok a töltsékek, amelyeknek jókarba helyezésevel — a lakosság és főként a kivézenyelt honvédek emberfeletti munkával — a legkisebbre csökkentették a veszteségeket, *síralmas, szánalmas állapotban* vannak. Most derült csak ki, hogy akkor,

amikor a kubikosok ezrei tengődnek munka nélkül, órák alatt szennyes áradat fenyegetheti előlétével a magyar városok egész sorát, nem beszélve a szántóföldek sokezer holdnyi területéről.

Ezeknek a városoknak, ha az ország eddigi súlyos anyagi helyzete mellett más megoldás nem állott, vagy nem áll rendelkezésre, az utóbbi

„EROS”

szabadalmazott folytatólagos működésű szőlő- és gyümölcsfa-permetező. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Gyártja: **Dillányi József**
„Aerosan” műszaki és vegyipari üzeme
Bpest, VIII., Rákóczi-tér 10.
Telefon: 130-186.

évtizedek alatt is és az ezután következő évtizedekben is csak *gátakat* lett volna és lenne szabad építtetniök az *ugynevezett inségmunka keretében*.

Elszorul az ember szíve, amikor a víztenger közepeből egy-egy tanyának, vagy városzéli háznak csak a tetejéből látszik ki néhány arasznyi — mert a *falak, a vályogból összedokolt falak egyszerűen sárrá olvadtak a vízben*. Jól tudjuk, hogy a kiscemberek számára egyenesen lehetlenné tenné a saját hajlék emelését az, ha árvízveszélyes területen csak téglából engednék meg az építkezést, módot kell és lehet azonban bizonyára találni arra, hogy a tégláarak leszorításával tegyék lehetővé, hogy *vályogházak, különösen a veszélyeztetett vidékeken ne épüljenek*.

Az adóelengedés, vetőmagsegély — bármennyire helyes intézkedése az államnak — nem megoldás, nem kárpótlás.

A károsultak számára intézményesen kell biztosítani a talpraállás lehetőségét.

Jóleső büszkeséggel, a szomorúság óráiban is igaz örömmel hallja az ember azokat az elismerő, hálaelt szavakat, amelyekkel a baj-sújtotta vidék népe — kicsinyje-nagyja — a magyar honvédekről beszél. Derék katonáink ott voltak mindenütt, ahol veszély volt. Percek alatt kipakolták a szegényes holmikát, védett helyre cipelték mindent, vigasztalták, ételt

adtak, lebontották a vályogfalak fölül a cseréptetőt, hogy annak sulya alatt teljesen szejjel ne málljanak a falak, kimentették még a földokló jószágot is az árból és építették percek alatt a gátakat, s ahol lehetett „*még is fogták*” a vizet.

— Uram! — mondja az egyik hatvani ember, akinek a háza falain tenyérnyi repedések hirdetik a szobában méteresre nőtt víz pusztítását és akinek a háza előtt szépen rendezve ott vannak a cserepek, —

ha nincsenek magyar honvédek, s ha nem ilyenek, ma már egész Hatvan ilyen lenne, mint ez az én szegény házacska!

Csodát műveltek! Amikor alig öt perc állt rendelkezésre, a katonák száraz helyre hordták mindent, lebontották a tetőt, hogy mentseik, ami menthető, még a villanykapcsolókat is leszerelték a házból, hogy az se vesszen kárba... Mink is próbáltuk építeni, erősíteni a gátakat, deszkáztunk, pilótákat vertünk le, de hát nem sok eredménnyel, mert hát nem értünk mi ehhez. És ezek a katonák, pedig legnagyobb része nem is „*víz-melletti*” gyerek”, mégis megmentették a várost. Sajnos, persze a határt, a tanyákat nem menthették meg, de a károkat itt is megakadályozták; *senki nem pusztult el az áradás miatt, még a jószágokat is kimentették*.

Mindenki, a sok nehéz csapás-sújtotta ember, szeretettel helyeselt a lélekbeli jött szavaknak. A magyar honvéd, aki néhány nappal ezelőtt diadalmasan nyomult előre a Kárpátok között, megmutatta, hogy az elemek elleni, szinte kilátástalan harcban is hős; a *pusztító áradattal*

szemben, ezen a fronton is megállta helyét a gáton...

(—ss—ly)

A felsőmagyarországi eredetű folyók közül a *Sajó, a Tarna, a Zagyva, Ipoly, Rima*, azonkívül a *Bodrog* és a *Körösök* okoztak komoly veszélyt és eddig fel sem becsülhető károkat, épületekben, vetésekben és szőlőkben. Többnapos megfeszített munka eredményeképpen, április harmadikára sikerült a hallatlan megduzzadt folyókat, amelyek több helyen a vasuti forgalomban is fennakadásokat okoztak, medrukbe visszaszorítani és így megkezdődhet a romok eltakarítására és pótlására irányuló munka, amelyben — reméljük — a *társadalom és az illetékes ténylezők minden erejükkel támogatni fogják a kárvallott szegény családokat*.

Falu-Gazdaszövetség

Somogyásmonban gazdakör alakult

• Most alakult meg Somogyásmonban a gazdakör 41 taggal, a következő tisztikarral: Elnök: *Domsa István*; alelnök: *Cziringer Aladár*; titkár: *Horváth Jenő*; pénztáros: *Czirják Antal*; ellenőr: *ifj. Horváth József*; háznagy: *Kelemen Máté*; könyvtáros: *Kovács Vince*; számvizsgálók: *Tombor Zsigmond, Kurucz Lajos, Kelemen Ferenc (Gencsér)*; választmány: *Spoja József, Varga Pál, Marton Jenő, Szűcs Lajos, Szirják János, Kovács Imre, Kelemen Ferenc (Domsa), Kelemen Vince, Lavtos Lajos, Doris Lajos*.

Negyvennégy tagot számlál a nyírmeggyesi földmivészkör

A Nyírmeggyesi Földmivész Kör, mint a Falu-Gazdaszövetség fiókja, 44 taggal megalakult. Tisztikar: *Disznócs: Sófaluzy Sándor*; elnök: *Gere Árpád*; alelnökök: *Fedora János, Iszla Zsigmond, Fekete Gusztáv, Kovács Sámuel*; jegyző: *Katona Károly*; pénztárnok: *Husztó Mihály*; háznagy: *Varga Mihály*; könyvtáros: *Pető Bertalan*; ellenőrök: *Szegedi Miklós, Gere József, Takács Károly, Szép Gyula*; választmány: *Varga Sándor, Fekete Gyula, Katona László, Pető István, Husztó Balázs, Szondi György, Szondi Balint, Puszkó Mihály, Sándor Lajos, Szondi D. Gábor*.

A pilisi népfőiskola látogatása a Falu-Gazdaszövetségben

Március 29-én, szerdán délután 6 órakor a pilisi népfőiskola tanulmányi csoportja *Schramkó Kálmán* igazgató-tanító vezetésével, látogatást tett a Falu-Gazdaszövetség budapesti székházában. A tanulmányi csoportot, — amelynek tagjai egyébként a pilisi Falu-Gazdaszövetség kötelekebe tartoznak — a Központ részéről *Szabó Sándor* ny. főispán, *Agoston Béla* dr. főtákar és *Mayer Emil*, a VASÁRNAP szerkesztője fogadták. Jelen volt továbbá *Csatáry János*, Pest-vármegye népművelési h. titkára és *Szarvas Gyula*, a pilisi Hangya ügyvezetője, a népfőiskola egyik elnöke. A vendégeket *Szabó Sándor* dr. köszöntötte meleg szavakkal a Központ nevében, majd *Mayer Emil* szerkesztő tartott előadást: „*A falu és a sajtó*” címmel. A pilisiek nevében *Schramkó Kálmán* igazgató-tanító, a népfőiskola kitünő kezdeményezője és vezetője köszönte meg a Központ vendéglátását.

Arany-ezüst beváltás
A legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

VÁLASZTÁSOK?

Választási hírek kószálnak a levegőben. Naponta felrepül egy-egy, mely károgo varjusergként felverje a falu dolgos nyugalma. És a mi fajtánk elhiszi, elszegődik hozzá robotba, mézesmadzagra kerül. Nem veszi észre, hogy a sok ígértetésnek legtöbbször — nagy semmi a vége. Annyi minden után futott már a magyar, de csak ritkán érte el.

Most a képviselőjelöltek újra felfedezik a falut. Cszimát, bricseszadrágot huznak, zergetollas pörgekalapot tesznek a fejükre, hogy parasztnak nézzék azt a sok honmentő aszfalt-embert, aki a nép életét, baját, szenvedéseit csak az újságból ismeri.

De ez még a kisebbik baj. Veszedelmesebb az, hogy a sok suttogás, istállózás, esküdözés beteszi a darazsat népünk fülébe. A „*jelölt urak*” egymásra licitálnak. A vége azután az, hogy ugy összevessz a falu, — apa a fiával, vő az apóssal, férj a feleséggel, sógor a komával, anya a lányával — hogy csak ugy reng belé. Szidják, gyűlölik, piszkolják egymást s ugy összerugják a patkót, hogy hosszú idő kell hozzá, amig újra egymásra talál. Szeretnék, ha most nem így lenne.

A magyarnak mindig a vásár után jön meg az esze. Annyiszor csalódott és még mindig nem tudja, hogy nem feltétlenül szükséges egy választás miatt magyarnak a magyarral összeharagudnia. Meg lehet a szavazást ugvis csinálni, hogy szépen ki-ki leadja a maga voksát oda, ahová akkor szánta, amielőtt még megindult volna a „*jelöltek*” tatarjárása. Egymás meggyőződését tisztelni kell, de csak akkor, ha nem akarja idegen eszmék miatt ledönteni az Isten, a haza, a kötelességteljesítés oltárát.

Egy nemzet, amely máglyát gyújt önmagának — porráéeg. A magyar jövődő is lehull az égről, ha széthuzunk. De nem alhat el a magyar élet, ha összefogunk és szeretjük egymást.

Ölelje tehát át a magyar a magyart, le a legrongyosabb zsellérig, mert az is testvérünk. Ne féljünk egymástól, hanem acélos, öntudatos, magyaros hittel álljunk a falu frontját, nehogy a hitványak s elbolondítottak megássák e nemzet sírját.

Rossoni olasz földmivelési miniszter üzenete a magyar földmivelőkhöz

Nagykanizsa, április 2.

Sokszor jártam nála. Legutóbb a Falu-Gazdaszövetség gazdaifjával. Edmondo Rossoni alacsony, acélos alakja, erősen római fej, mindig ott van, ahol dolgozni kell, mert maga az eleven erő és valóság.

Edmondo Rossoni egyike azoknak, akik kezdetől fogva ott állnak a Duce oldalán. Minden cselekedetét Mussolini lendítő ereje hatja át, ezzel irányítja az olasz földmivelési politikát, amelynek célja, egyrészt felfokozni az olasz mezőgazdaság eredményeit, úgy, hogy *Itália ki is tudja termelni a földből mindazt, amire szüksége van*, másrészt pedig okszerűvé tenni a földmivelést.

Többet ésszel mint erővel — szokta mondani Edmondo Rossoni — mert a fascizmus szerint nem az a fontos a földmives népnél, hogy inaszkadtaig dolgozzék azon a földön, ahová a Gondviselés és a Duce akarata lerakta, hanem hogy felhasználva a tudomány minden vívmányát, kevesebb erővel aranyat kényszerítsen ki a földből.

A „Munka törvénye” rendezte az olasz dolgozók helyzetét

Igy beszélgetünk Edmondo Rossoni a triestyi gyorsvonaton, akit kiváló munkatársai: Eliseo Jandolo kabinetfőnök, Chieffo és Neuwirth fotíszíviselők is elkísértek.

— 1927 április 21-én, — mondotta a miniszter — a fascista forradalom ötödik évében született meg a munka nagy szabadságlevelé: a *Charla del Lavoro*. Eleitől végig Mussolini gondolata volt. Az ő nagy szelleme megérezte, hogy a tőkés és a munkás viszonyát úgy az állam, mint a két osztály javára rendezni kell, hogy a munkabér és a termelés élelehetőségei biztos alapokon fekdjenek. A *fascismus megútközött a szocializmussal és győzött*. De Mussolini vállalkozott a legnagyobbra: a szocializmus és a fascizmus egybevetésére. Ebből a házasságból született meg a *Munka Törvénye*, amely nem egyeb, mint baráti kézfogás a munkaadó és a munkás között.

Én a buza, bor, olaj és a barázdák minisztere vagyok...

Rossoni a mezőgazdasági munkás életét a maga egész valóságában átélte. A háború előtt együtt élt, örült, dolgozott és utazott velük ki a munkáshelyekre. Nem a kényelmes károsszékből és hálókocsikból nézte a vidéket, a földet és az életet, hanem a szegény, bizonytalanságba menő, dolgot, megélhetést kereső ember lelkeivel. A barázdákban, füstös műhelyekben és ott volt azok között, akik magukban hordták Mussolini elgondolását, az olasz élni akarást.

— Senkise csodálkozzék tehát, — folytatja — hogy szeretem a földet, szeretem a népet és irányítom azt a földmives politikát, amely a *Gabonaháborúból a Gabona győzelmét* eredményezte.

— Mi tisztában vagyunk azzal, hogy minél mélyebb a barázda, annál biztosabb a nemzet jövője, éppen azért mindent elkövetünk, hogy az olasz földmivésnép megelégedett legyen azon a földön, ahol dolgozik.

— Hatalmas küzdelmet folytattunk egyre szaporodó népünk elhelyezésével. Ezért született meg Mussolini nagy elgondolása: a *Bonifica Integrale*, amely ötmilliónégyezer hektár földet javított meg, amelynek segítségével a *kenyérharcot* a *kenyér győzelmévé* változtattuk át. A gabonaháború előtt Olaszország évi 25 millió métermáza gabonát hozott be, s ennek nagy részét a baráti Magyarországon szereztük be. A tavalyi esztendőben már 81 millió q *sajátunk* termelt, amely teljesen fedezi kenyérszükségletünket.

— Mussolini nagy gazdasági elgondolásainak legszebb eredménye *Littoria*, ahol a természet és a malária elleni harcból egy újabb tartomány született. A halálból így lett élet — magyarázta Edmondo Rossoni — mert ez a tartomány ott született meg, ahol minden élet tagadását jelentette. Mussolini visszavezeti a földhöz a falu elszakadt emberfeleségét, mert nagyon jól tudja, hogy a munkanélküliség egyetlen mentőszere az olyan telepítés, ahol a földmives élet minden lehetőségét nemcsak megadják, de biztosítják is a telepes számára.

A magyar-olasz barátság ereje

Azután rólunk kezd beszélni az olasz földmivelésügyi miniszter.

— Végignéztem a gazdag, tervszerű, gyönyörű *mezőgazdasági kiállítás* — mondja. — Minden tisztelettel *Teleki Mihály* gróf földmivelésügyi miniszterét, a gazdavezetőt és a barázdák fiait, akik rendületlenül, fanatikus hittel és bizalommal marsolnak a jövő felé. Megcsodáltam *Bábolnát*, a világhíres magyar állatállományt, de megcsodáltam azt is, hogy a magyar nép mennyire szereti az állatot.

— De nálunk minden olasz azt is tudja — emeli fel hangját a miniszter — hogy azon a helyen, ahová a történelem Magyarországot állította, fényesen meg is állta a helyét. És tudjuk azt is, hogy *Itália érdeke Magyarországot megerősödé*. A nagy világhéges után újra az igazi barátság ereje járta át a magyar és olasz lelkeket, amit rögtön tapasztal mindenki, aki *Itália és Magyarország* földjére lép. A magyar és olasz nép lelke újra összekovacsolódtól csak úgy, mint a multban. A két nemzet mezőgazdasági élete is erősen hasonlít és mi hiszünk — hogy ha továbbra ápoljuk gazdasági téren is a régi

testvéri, kipróbált barátságot — úgy csakhamar az első között leszünk.

Ismerje meg egymást a két ország földmivelő társadalma!

— Ezért karoltuk fel nagy szeretettel a Duce és az akkori magyar kormányok kezdeményezését, a *Falu-Gazdaszövetség magyar-olasz gazdaifjusági csereakcióját*, mert célunk a két nemzet hagyományos barátságát kiépíteni a gazdák között is.

— A magyar levegő jót tett a mi fiainknak, megerősödtek nemcsak testben, hanem a hazáért való munkálkodásban is, de tudjuk, hogy *ugyanilyen szellemben és elhatározással jöttek haza azok a magyar fiúk is, akik a mi gazdáink vendégszeretettel évtizedek.*

— Ezek a gazdaifjusági csereakciók fontosak, mert ezeken és nélkülözhetetlenek, ezek ezeken keresztül bővül egyrészt ifjúságaink ismeretköre, másrészt pedig kimélyíti azokat a hagyományos történelmi, kulturális és baráti kapcsolatokat, amelyek évszázadokon keresztül nemzetünket összefűzik. Örömrünk különösen nagy azért, hogy a *jövendő magyar gazdátársadalom vezetői a helyszínen ismerhetik meg földmives népünk gondolatvilágát, hazaszeretettét és munkakészségét.*

— Több mint hét éve figyelem a magyar fiukat Olaszországban. Láttam őket együtt csepléni Littoriában

a *Duceval* és láttam őket a földek, gyümölcsösök és szőlők között keményen dolgozni. Mindenütt fényesen megállták helyüket, becsületet s jó hírnevet szereztek a nemes magyar nemzetnek. A legnagyobb elismerést mégis nagy vezérünk: *Mussolini Littoriában* adta meg nekik, amikor két évvel ezelőtt egy cséplés után, amelynél a magyar gazdaifjak adták a Ducenak a két évvel együtt izzadtak, sok tízezer fonyi gazda előtt azt mondta, *büszke lehet az a magyar nemzet, amelyek ilyen kitünő fiataloknak, mint akik velem együtt dolgoznak!*

A miniszter bucsúüzenete

— Most, amikor a szép és baráti Magyarország földjét elhagyom, — ahova igen nagy örömmel jöttem — a „*Vasárnap*” utján azt üzenem a magyar földmives milliőknak, hogy fanatikus hittel, acélos akaratral dolgozzanak a jövőért azzal a tudattal, hogy vannak baráti nemzetek, amelyek megértéssel figyelik Magyarországot sorsát.

Ezeket mondotta Edmondo Rossoni olasz földmivelésügyi miniszter a *triestyi gyorsvonaton*, amelyen e sorok írója vele együtt utazott. Amikor a *nagykanizsai* határon elbucsuztunk Rossoni minisztertől és kiváló munkatársaitól, úgy éreztük, hogy nemzetünk egy újabb jó barátot erősített meg eddigi barátságában, aki ezután is úgy intézi az olasz földmivelők sorsát, hogy a két nép gazdátársadalma még jobban összeforjjon a gazdasági élet terén is.

SEKERES LASZLÓ

Országos körútra indul a Hangya filmje

A szövetkezeti gondolat térhódítása napjainkban szemmel látható. Maguk a falusi szövetkezetek legjobb terjesztői az önségely eszméjének, mert a mutatkozó anyagi előny győzi meg legjobban a kisembereket. Szükség van azonban arra is, hogy a népek szélesebb rétegei számára is közel-foghatóvá tegyék, hogy mi is a szövetkezet és mit várhat tőle a falusi nép?

A *Hangya Szövetkezet* elől jár a legmodernebb propaganda-tevékenységben is és ennek a munkájának egyik jelentős állomása az a film, amelyet most mutattak be a *Magyar Filmirodában*.

Wünscher Frigyes vezérigazgató meglátogatta az *ezredik falusi szövetkezetet*. Ezzel kezdődik a film. Kévs vezérigazgató dicsékedhetik azzal, hogy vállalatát ilyen alaposan tanulmányozza. Nagy fáradság, de nagy siker is az eredménye. Gazda szeme hízalja a jószágot! Régi, de nagyon igaz közmondás ez. Az a közvetlen érintkezés, amelyet *Wünscher* vezérigazgató bevezetett, megerősít meg azokat a bálmatoltság eredményeket, amelyek a *Hangya* közgyűlései jelentésének számoszlopaiból élénk tárnak. Ezek a számok élnek és

életet teremtenek.

A film pompásan érzékelteti azt a pezsgő, nagyvonalú tevékenységet, amely a *Hangya-üzemekben* folyik.

A *Budapest—ceglédi úti tárházban* vagontelepekben halmozódik mindaz, amire a falusi kisembernek szüksége van. Kocsik százai ürülnek ki és telnek meg az érkező és az ország minden részébe szétküldött áruval.

Szövetkezeti áru! A *Hangya* saját üzemében állít elő rengeteg köz-szükségleti cikket, hogy ezzel is olcsóbbá tegye. Ahová ezek az áruk mennek, ott a fillérék is nagy becsben állanak. Az *abertfalvai gyártelepen* sokféle és kiváló minőségű áru készül. A film végigvezet bennünket az egyes üzemeken. Megtudjuk azt is, hogy

a gyártáshoz szükséges nyersanyagokat a tagszövetkezetek szállítják, a szövetkezeti üzemek dolgozzák fel, kész áruvá és a falusi szövetkezetek juttatják el a fogyasztóhoz.

Ez az a kör, amely szilárd egészségű kovácsolja a termelőt és fogyasztót érdekösszességben a falu népet.

28 fillérért bárki megkapja a „SZERESD A GYÜMÖLCSFÁT” című 48 oldalas illusztrált növényvédelmi könyvecskénket postabélyeg beküldése ellenében

ALFA gyümölcs- és szőlőpermetezők

ALFA Separator Rt., Budapest, VIII., Baross-utca 6.

kapják a városi üzletünkben, itt szak-szerű felvilágosítással is szolgálnak

Rendkívül nagy sikere volt az idei Mezőgazdasági Kiállításnak

Mint az előző számunkban megírtuk, csütörtökön, március 30-án, nyílt meg, a szokásos ünnepek között, az idei Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár.

Délelőtt 10 órakor érkezett meg a kiállítás területére vitez nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur kíséretével. A tribünökön Serédi Jusztinián bíboros-herceggel és Teleki Pál gróf miniszterelnökkel az élén megjelentek a magyar politikai és társadalmi élet előkelőségei. A Kormányzó az ünnepek fogadtatás után megadta az engedélyt a kiállítás megnyitására: *ebben a pillanatban ötszáz postagalambot bocsájtottak szabadon és az ország minden részéből odaérkezett sok ezerfőnyi érdeklődő előtt megnyitották a kiállítás kapui.* A Kormányzó és a kíséretében volt előkelőségek tüzetesen megszemléltek a kiállítás pompás és gazdag anyagát.

A kiállítás tartama alatt tizenhét filléres vonat ontotta az érdeklődő közönséget a kiállítás területére, de rengetegen utaztak ezekben a napokban Budapestre a közlekedési vállalatok által nyújtott feláru utazási kedvezmény igénybevételével is. A kiállítás sokerejű közönsége a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a látványokról. A siker másik megnyilatkozási formája pedig az volt, hogy a kiállítás tenyészállatok nagy részben elkeltek, hogy az ország minden részé-

ben gazdagítsák, javítsák a magyar állatállományt. A tenyészállatkiállítás pénzbevétele megközelítette a másfélmillió pengőt. Az átlagárak általában csak 10—15 százalékkal maradtak el a múlt évi kivételesen magas árak mögött.

A kiállítás, amelynek keretében, mint minden esztendőben, látványos lovasbemutatók is szórakoztatták a közönséget, április 3-án, hétfőn este rekesztették be.

Szlezák László, Magyarországi aranykoszorús haragontó mesterének (Budapest, XIII., Petneházy-utca 78.) harangjai üdvözölték a Kormányzó Urat, amikor a Mezőgazdasági Kiállítást megnyitotta. Aranykoszorús mesterünk több haragont állított ki, még pedig a *kis-kiszai* r. k. új templom számára megrendelt 1819 és a *Fonyód-Sándor-lelepi* r. k. kápolna számára megrendelt 65 kg-os harangokat. Aranykoszorús mesterünknek sok a munkája, többek között most készíti a *hermadémeti* r. k. 500, a *medgyesegyházi* evang. 495, 245 és 145, a *fityeházi* r. k. 400 és 240, *örvényi* r. k. 345, *kisgyarmati* r. k. 290, *nagy-marosi* ref. 290, *bácsalmási* r. k. 245, *debreceni* ref. 245, *mezőládányi* r. k. 240 és 130, *szalgöyházi* ref. 130, *látlatani* r. k. 130 és 32, *rákoscsabai* ev. 130 és 65, *ósi* ref. 400, *kecskeméti* ref. 180 kg stb., stb. harangokat.

A falvak pénze legyen a falvaké!

A Magyar Szövetkezők március hó 15-iki száma *Szentgyörgyi* István hitelszövetkezői elnök neve alatt eltek között a *mezőgazdasági munkások öregségi biztosításánál felgyűlemelt tőkék elhelyezéséről*. Mivel — véleményünk szerint — a cikkirő a falusi társadalmi egyetemének állásfoglalását szegte le sorokban, fejtegetéséből az alábbi részletekre hívjuk fel olvasóink figyelmét:

„Az egész magyar közvélemény öszinte örömmel, megelégedéssel és megnyugvással fogadta az elmult esztendőben a mezőgazdasági munkások öregségi biztosítására vonatkozó törvényt. *Darányi Kálmán* akkori miniszterelnök valójában a nagy *Darányi Ignác* szellemében cselekedett akkor, amikor tető alá hozta és megvalósította a magyar falusi nép legelesettebb és legszegényebb rétegének agkori ellátását. Immár harmadik hónapja

mintegy 80.000 mezőgazdasági munkás részesül az öregségi biztosításnak e szolgáltatásaiban s a biztosítás körébe bevont mezőgazdasági lakosság létszáma mintegy 700.000.

Az ország lakosságának tehát egy igen jelentős részét érinti mezőgazdasági szociálpolitikánknak ez az az új lépése, amelynek előnyeit az érdekelt munkásrétegek szempont-

jából emeli az a tény, hogy a törvény rendelkezései szerint a kifizetett járadékok alapját képező befizetéseknek *csak egy igen kis hányada csik a munkásokra*, míg a lényegesen nagyobb részt az állam, a vármegyék és a földbirtokosok fizetik s így a magyar testvéri szolidaritás elve alapján gyűnnek össze azok a nagyon számottevő összegek, amelyek a mezőgazdasági munkásság öregségi biztosításának pénzügyi alapját képezik.

Eppen az a körülmény, hogy ennél a biztosításnál igen nagy embertömegről s ennél fogva nagyon jelentős összegekről van szó, adja meg ennek a biztosítási ágazatnak a *magyar falvak szempontjából különleges fontosságát*. Nem szabad ugyanis figyelmen kívül hagyni, hogy a befizetések révén már eddig is igen nagy tőkék gyűltek össze, amelyeknek rendelkezése kétségtelenül az, hogy még mielőtt járadék formájában kifizetésre kerülnek, *már a falusi nép érdekeit szolgálják*. Igen jól emlékeztünk arra, hogy a törvény parlamenti tárgyalásánál a törvényhozók közül többen hangsúlyozták, hogy

a törvény rendelkezései folytán összegyűlt tartalékalapo-

NITROGÉN nélkül nincs növényi élet!

Kérjen díjtalan, szakzerű felvilágosítást:
PÉTI NITROGÉN Műtrágyagyár r. i.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 21. szám.

<p>Kénsavas ammoniák 20.5% N ammoniák és salétrom tartalom nitrogén műtrágya.</p> <p>Péti só 17% N ammoniák és salétrom tartalom nitrogén műtrágya.</p> <p>Mészsalétrom 15.5% N salétrom tartalom nitrogén műtrágya.</p> <p>Lerakatok az ország minden részében.</p>	<p>20.5% N ammoniák és salétrom tartalom nitrogén műtrágya.</p> <p>17% N ammoniák és salétrom tartalom nitrogén műtrágya.</p> <p>15.5% N salétrom tartalom nitrogén műtrágya.</p> <p>Lerakatok az ország minden részében.</p>
---	--

Változik a kép. Sorra jönnek az üzemek. A budafoki nagy pince, a vidéki telepek: — *baromfi-, tojás-, gyümölcs-, paprika-, toll-, kamilla-gyűjtő telepek* — mind a kisemberek üzemének termékeit készítik elő az értékesítésre.

Nagyon ügyesen érzékelteti a film, hogy mi a jelentősége a falunak a szövetkezetnek. Aki végignézi, lehetetlen, hogy rá ne ébredjen arra, hogy a váll-váll mellett való dolgozás, az apró erők egyesítése teszi nagyvá, erőssé, a falusi és tanyaí népet.

Lelki szemünk előtt feltűnik az a kis egyemeletes ház, földszintjén két kis szoba: innen indult el a *Hangya*.

Lelkes vezetők önzetlensége, szegény emberek fillérei, pengői, de legfőképpen a felébredést, öntudatos, elszánt akarás tette nagyvá a Hangyát.

Ez a film megmutatja, hogy a legkisebb erők összefogása, kitartása mit eredményezhet. De jó eszköz arra is, hogy a szövetkezeti gondolatba és munkába még be nem kapcsolt falusi tömegeket öntudatra ébressze.

A *Falu-Gazdaszövetség* a filmnek az ország egész területén való bemutatása küszöbén nagy szeretettel köszönti a *Hangya* vezetőségét és meggyőződése, hogy abban a céltudatos munkában, amelyet a *Hangya* folytat, ez a film segítőtársa és kitűnő fegyvere lesz.

Ágoston Béla dr.

A tavaszi gazdahét

Az ugynevezett tavaszi gazdahét során március 28-án az Országos Magyar Gazdasági Egyesület adó- és pénzügyi bizottsága a gazdák különféle adóügyi kívánásait tárgyalta.

A gabonamézőségi értékesítő bizottság ülésén közölték, hogy a földmivvelésügyi kormány az idei termelési évből a mezőgazdasági helyzetéről Beszéde során utalt arra, hogy Magyarország gazdasági függetlenségét feltétlenül fenn kell tartani, viszont szomszédainkkal igyekeznünk kell a legkedvezőbb megoldást elérni.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya március 31-én ülést tartott, amelyen *Mutschenbacher* Emil igazgató tett jelentést a mezőgazdasági helyzetéről. Beszéde során utalt arra, hogy Magyarország gazdasági függetlenségét feltétlenül fenn kell tartani, viszont szomszédainkkal igyekeznünk kell a legkedvezőbb megoldást elérni. Az új termés értékesítésének kérdéséről szólva, helyesli az eddigi rendszer fenntartását, amely csupán két korrekcióra szorul, az egyik a minőség méltánylása, a másik, hogy a megmerezített ár helyett bizonyos árcmelkedést kell biztosítani. Biztató jelenség a magyar mezőgazdaság számára az állatárak alakulása tekintetében, hogy az olasz piac ismét visszatért és a takarmánytermelés terén bizonyos termelési könnybbségeket sikerült elérni.

Hivatalos vetésjelentés

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés szerint az őszi repce vetések általában jól teleltek, elég sűrűek és jól bokrosodtak. Az őszi buza korai vetései jól megerősödve kerültek ki a télből. A tavaszi buza vetése még folyamatban van. Az őszi rozs igen jól telelt, erőteljes fejlődésű, szép sűrű. A tavaszi rozs vetést nagyrészt befejezték. Az őszi árpa igen jól telelt, szép sűrű és jól bokrosodott. A tavaszi árpa vetése még tart. A zab vetése még folyamatban van. A *dohánypalánták* a melegegységben kikelőben vannak. A *lóhere- és lucernavetések* a legtöbb vidéken jól teleltek. A réteken és legelőken a fű sarjadása megindult. A korán virágzó gyümölcsfák rugyei erősen duzzadtak. A *Kárpátaljáról* beérkezett jelentések szerint az őszi vetésterületek nagy részét bevetették.

kat olyképpen kell gyümölcsötetés céljából elhelyezni, hogy ezek a tőkék a hitelszövetkezetek utján visszakerüljenek a faluba!

Mindenképpen méltányos és jogos ez a követelés, hiszen az öregségi biztosítás céljait szolgáló pénzek a *falusi nép befizetéseiből gyűlnek össze*, ha tehát ezek a pénzek nem a falusi nép hitelszervezeteihez kerülnek, úgy kétségtelenül ez az eljárás a falvak elszegényedését, a falvak rendelkezésére álló tőkék csökkenését vonná maga után.

A falvakból összegyűlt pénzeknek tehát a falvakba kell visszakerülnök! Ezt pedig csak úgy lehet biztosítani, ha a munkások agkori ellátását biztosító tartalékok a falusi hitelszövetkezetek központjánál, az Országos Központi Hitelszövetkezetnél nyerne gyümölcsöző elhelyezést.

A hitelszövetkezeti hálózat gyűjtőcsoportjain keresztül ugyanis ezek a pénzek kölcsönök formájában ismét a falu érdekeit mozdítják elő s a falu tőkeállományát gyarapítják.

A magyar hitelszövetkezeti hálózat tehát élénk figyelemmel kíséri e biztosítási tartalékok sorsát. Várjuk azt, hogy ezek a pénzek mielőbb az Országos Központi Hitelszövetkezethez kerüljenek, mert csak ebben az esetben látjuk biztosítva azt, hogy az öregségi biztosítás pénzfeslesei valóban a magyar falvak népének érdekeit mozdítják elő.

4.3 fillér a szerződéses paradicsom ára

A földmivvelésügyi miniszter behatározás után, kiadta az új paradicsom-rendeletet, amely lehetővé teszi, hogy hazai konzervgyáraink a termelőkkel termelési szerződést kössenek. A rendelet megállapítja a szerződéses termelés esetén a paradicsom árát, mégpedig úgy, hogy a termelők részére a múlt év 3.6. illetve 3.8 fillér helyett ebben az évben vidéken 4.3, Budapesten 4.5 filléres ár fizetendő paradicsomkilogrammonként. A konzervgyárak kötelesek a termelőkkel legkésőbb május 15-ig termelési szerződést kötni.

Az új tejrendelet

A hivatalos lap közli a kormányának a tej értékesítéséről szóló rendelet kiegészítése tárgyában kiadott rendeletét. A rendelet kimondja, hogy a földmivvelésügyi miniszter minden tejipari vállalathoz a szükséghez mérten egy vagy több állandó ellenőrt rendelhet ki. Az állandó ellenőr a tejipari vállalathoz beszállított és onnan elszállított tejet és tejterméket mind mennyiség, mind minőség szempontjából ellenőrzi.

A földmivvelésügyi miniszter a rendelet értelmében megállapíthatja azt az összeget, amelyet a székesfőváros területén lévő tejipari vállalatok és tehenészetek, valamint a tejbeproduktum gyártással rendelkezők a tej jobb értékesítésének és jobb minőségének biztosításával kapcsolatos kiadások céljaira kötelesek fizetni. Ez az összeg a tej után literenként 1.05 fillért meg nem haladhat.

A földmivvelésügyi miniszter a rendeletnek a székesfővárosra vonatkozó rendelkezéseit fokozatosan egészen vagy részben az ország egyéb területeire is kiterjesztheti. A rendelet hatálybalépésének napját a földmivvelésügyi miniszter állapítja meg.

HUSVÉTI MELLÉKLET

EGY KARÉJ KENYÉR

Egy karéj kenyérben
Ott a föld pora,
Ott a kelő Napnak
Ragyogó bibora.

Egy karéj kenyérben
Ott az eső, harmat...
Ezek adtak szárnyat
A kis buzamagnak.

Egy karéj kenyérben
Ima is pihen,
Reggel s este fogant
Sok ezrek lelkeiben.

Egy karéj kenyérben
Könnye is vannak...
Ezek az árváknak
Szemből fakadtak.

Egy karéj kenyérben
Ott van az élet,
Izzadó munkája
Sok kérges tenyérnek.

Egy karéj kenyérben
Benne van minden:
Imádság, fáradtság,
Harmat, föld, s az Isten...

Mindennapi kenyér,
Légy te sokszor áldott,
S bocsásd meg a vétéket,
Ki téged megbántott!

MORA LÁSZLO

A „SZENTELT“

Irta: Gyutay István

Feltámadás ünnepét hirdették a harangok. A kis templom körül csoportosultak az emberek. Szóltak, beszéltek. Arcukon meglátott az ünnepi hangulat: a husvét. Nagy ünnep, mindenki befelé tekintett a lelkebe. Itt, ott tarka folt a csoportok között, lányok, asszonyok álltak ott. Ja, tavasz van, előkerültek a színes, tarka kendők, köntösök. A legtöbbje a húsvéti szentelnivalót is magával hozta. Igen, mert reggel korán kellett kelniük, meg aztán a tisztelendő ur is kihirdette.

Akhonyodott. Egyik-másik már a gyertyáját is meggyújtotta, amit a körmenetre hozott. De szép is a „feltámadás“... Szép a természetben, de még szebb a lélekben. Még csak ott szép! Hiinni és remélni...

A kis templom előtt kökereszt áll. Jönnek-mennek előtte, mellette. Egyesek pár szál virágot tesznek a kereszt lába elé. Mintha hálájukat akarnák leróni...

Többen már befelé igyekeznek a templomba, hogy elfoglalják helyeiket. Még mindig jönnek. Most is páran, de közülök kiválik valaki és elmarad. Az emberek összeszegnek: az öreg Szelesi. Nem csodálkoznak, a határt járja örökké. Most is, pedig ideje lenne, ha megterne. Távolság nézi a várakozókat. Ha kikérülhetné őket, hát továbbállana, de utja éppen közöttük vezet keresztül. Vár. Neki támaszkodik a kerítésnek és vonagolja vállait. Lassan, óvatosan mégis előbbre kerül. Kicsit röstelkedik. Valaki megszólítja:

— András bácsi, maga is? ...
— Nem, no, csak erre jártam...
— Hát, jöjjön!

Szelesi elindult. Kelletlenül kísérelte a szomszédék Zsuzsikáját. A lány kis kosarát cipel, benne a szentelnivalót. Már eladósorban járt, a legények is legyeskednek körülé. Nem is egy! Sőt, Zsuzsi már választott is. Ott áll az egyik csoportban, egészen elől. Várta, nézte a leányt. A leány is észrevette, majd megállt egy pillanatra, vele Szelesi is. Összenéznek.

— András bácsi!
— Mi az, no?
— Ha szépen kérném...
— Hm, menjek veled, oda... a templomba...
— Nem, csak izé...
— Csak ki vele...

A leány izgott-mozgott. Felelet helyett Szelesi kezébe nyomta a kosarat és már perdült is tovább. Szelesi bámult s nem tudta, mit kezdjen a kosárral. Egyik kezéből áttette a másikba, meg vissza. Most ő izgott-mozgott. Az emberek behúzódtak a templomba s nem sokára felhangzott az „alleluja“. Szállt az ének, a hálaadás. Lelkük mélyén hit és áhítat kelt. Szelesi is közelebb jött. Ennyire közelről talán csak gyermekkorában hallotta a szent éneket. Kicsit magába mélyedett. Majd felkapta a fejét.

— Ez a lány, ez a lány... Várj csak!

Azután újból az énekre feledkezett. Túrelmetlenül sodorgatta öszes bajuszát. Tekintete többször a kosárra esett, mindanyiszor megcsóválta fejét. Már a templomból jöttek kifelé. A körmenet következett. Magukkal sodorták Szelesit, aki csak azt vette észre, hogy a körmenet közepén halad és viszi a kosarat. A lány pedig valahol előbbre járt, észébe sem jutott a kosár. Szelesi lelkét átjárta az áhítat. Azon kapta magát, hogy énekel, énekel az „alleluját“. Mind jobban belejött. Szinte sajnálta, amikor véget ért a körmenet. Az emberek megint csoportokba verődtek. „Szép husvétot!“ kívántak egymásnak és szétszéledtek. Lassanként üres lett a templom eleje. Végül is Szelesi maradt ott a kosárral. Várta a leányt. Várt, csak várt. Az idő meg mult. Bosszusan csóválgatta a fejét:

— Ez a lány... ez a lány...

A falu kis házaiban fény gyúlt. Tavasz szellő susogott, ibolya, tavaszi virágok illatát vitte tovább. Szelesi elunta és mivel a lány nem jelentkezett, elindult Zsuzsiék háza felé. Lassan, óvatosan szedegette lábait. Megállt, várta, hogy valaki csak eleje jön. Csalódott. Hazáig kellett vinnie a kosarat... Beköszönt:

— Aggvon Isten!

Zsuzsiéknál éppen terítették. A leány szorgoskodott leginkább.

— Jaj, a kosár! Elfeletem! — kiáltotta, amint észrevette Szelesit.
Szelesi mosolygott.
— Gondoltam... No de itt van! Zsuzsa arcát pirónti el. Rátékit apjára, az mosolyog. Tudta, hányadán áll a dolog s megfenyegette lányát szeliden ujjával.

— Hej, hej... No de nem baj! Szelesit helytel kínálta s invitálta, hogy legyen része a husvét szentelthen. Szelesi szabódott, de csak szokásból.

— Köszönöm, várnak otthon.
— Azért mégis... Ez jobb!
— Persze, persze... én szenteltettem...

A „szenteltem“ kívül más is került az asztalra. Kinálgatták, biztatták egymást. Zsuzsi egész közel settenkedett. Megkérdezte Szelesit:

— Haragszik?
— Nem én!
— Nem?
— Nem, pedig, ha az a kosár nincsen, bizony nem lát engem a körmenet... Az a kosár, az a kosár... Még énekeltem is...
Szelesit megint kínálják. Húzódozik. Zsuzsa apja rászól:

— Ej no... Csak még ezt! Ha szomszéd uram nincsen, bizony ma nem eszünk szenteltet...
Szelesi rábóki:

— Meglehet! De az is biztos, hogy a következő feltámadáson kosár nélkül is ott leszek...

Mosolyognak, nevetnek. Husvét volt... A természetben virág és rügy fakadt. A szivekben is... Olyan szép a feltámadás!

HARAGOSOK

Irta: BÉKEFFI JÓZSEF

A horgosi gyér akácos felől sivalkodó szél mint óriás fehér lepedőt kergette maga előtt a bukákról felmarkolt havat. Az alsótanyai templom mögötti görbeterzsű akác fekete gallyai között összedrótózott aranytányérvért lebegett a teli hold. Börcsök Anti tanyáján, amott a szegedi határ felé, vad ugatásba kezdtek a kutyák. Olyan dermesztő a hideg, hogy egyszerűen kékre festi az országuton lépdelő tagbaszakadt ember képét. Az arca egyébként is ijeszítő. A szeme feletti fekete szörzött össze az orr nyergében és a fekete kalap alól tüzből égő, akaratos szempár villog elő a fehér éjszakában. A hideget az indulatló és a nagy mennyiségű rizlingtől fűtött ember érzi. Sietve igyekezik a Börcsöktanya felé, majd egy pillanatra, szemben az utszéli kereszttel megáll, dörmög, mint a megvadított medve, aztán sziszeg, mint a mérges kigyó, ránt egyet a vállán és félhangosan mondja:

— Most leszámolok veled, Anti!

Még nem tudja bizonyosan, mit tesz: felgyújtja-e a házat, bordái közé surja-e a kést, vagy egyszerűen leüti az öklével, mint a tavalyi vásáron azt a tolvajt, aki bőrtárcáját emelte ki a nadrágzebből.

Hiszen az Anti még annál is gyalázatosabb!... Az csak a nála levő pénz aztarta elvenni, ez meg a földet akarja kipörölni a lába alól. Igaz, hogy kell nekik a pénz, oda is adta volna jószántából az örökség negyedét, de a telhetetlen koldus mindjárt a felét akarja... Tegnap kapta az írást a bíróságtól, azóta forr benne a méreg.

Veron is élesztette a tüzet, a három liter aztán egészen megtette a magát.

— No, megállj, Anti!... Most megkapod a részöd! — mondta keményen és ekkor már majdnem szaladt.

Hát, hogy Veron túzelte?... Persze, hogy túzelte... Az egész Alsótanya amazok pártján van. Borisnak, Veron hűgának már az első évben megvolt a gyereke. Nekik még most sincs... Ahogy ez észébe jutott, úgy tetszett, mintha valaki utána szólt volna.

— Állj mög, Szotyori Jóska! — hallotta tisztán a hangot, de azt is tudta, hogy a fejében sok a szesz és ilyenkor sok mindent hall az ember.

A kutyák vonítása már egészen közelről hallatszott. Néhány lépésnyire állt Anti házatól. Úgy tervezte, hogy kihívja egy kis egyezkedésre és az uton kiadja a jussát. A szoba ablakából kiszűrődő fény sárga csíkot hasított le az udvar fehér abraszából. A kéményből sűrű, barna füst vékony sugárban szökött fel az égbe. A hideg rántotta magába és csak valahol a végtelen messzeségben terült szét a felhőtlen ág sátra alatt.

Eppen megindult a ház felé, amikor hirtelen kicsapódott a pitvarajtó. Eligyekező ánygikája rojtos berliner kendőjét már az udvaron terítette a vállára.

— Szentségös Jézusom, mi lösz velünk? — jajgatott Boris. — Anti! — hujánzott még vissza — vigyázz nagyon Misikére!

Boris végig szaladt az udvaron, csizmája alatt ropogott a hó, a kiskaput tárva hagyva, rohant ki az országutra s ott hamarosan elvesztett szapora léptének kopogása a keményre fagyott rögökön.

Szotyori ott állt az országút tulsó oldalán. Az elsiető asszony annyira el volt foglalva a házban történetekkel, hogy észre sem vette a sógort.

— Mi van ezekkel?... Tán csak nem esett baja a gyerekeknek? — tűnődött a borosfejű ember és érezte, hogy lohadt benne a vad kétség. Most lenne a legalkalmasabb bemenni Antihoz... Csak Ilon van benn, az asszony legkisebb huga, meg Misike... Még sem tudta rászánni magát, hogy bemegyjen a Börcsök-tanyára.

Vagy félóra multán az asszony futva jött vissza az országuton,

TAVASSZAL

*Mint a szent apaca arca,
Olyan szelid most az ég!
Szép szeme: a tavaszi nap,
Még csak szerény lánggal ég.
De sugara, mint hegyes tör,
Már virágbimbót bontogat.
Melyre kis méhecske száll, hogy
Raboljon mézes csókokat.*

*Fű, ja, virág, méh megérzi.
Szívén Isten lány kezét,
Mely örömmel ülteti be
A világot szerteszét.
Hogy a gyarló ember, kinek
Végcs a földi pályája,
A Természet tükrében
Istenből nyert arcát lássa.*

KUNFÖLDY JÁNOS

mögötte a cingár termetű körorvos loholt, kezében a börtáskával. A vékony emberke úgy dobálta, maga alatt a lábait, mintha nem is az övéi volnának; a fekete táská, mint madzagra kötött vésztojósó madár, lebegett karján.

Szotyori utánuk sompolygott a házba. Eszre sem vették. Az aszszony jajgatott, az ember, a pörösködő sógor a kemence padkáján ült, arcát tenyerébe temette. Ilon föl-alá futkározott a nagyobbik szobában. Mísike a megvetett ágyban hánykolódott, kis orcáján lázrózsák ültek. Az orvos felfeszítette a gyermek száját, belenézett, a torkába, megcsóválta fejét, és mintegy magának mondotta: — Difteritisz!

A tüszúránál a gyermek felsírt. Anti felkapta a fejét.

— Mógmarad? — kérdezte ijedt nagon az orvostól.

— No, no... majdnem későn hívtak! Máskor jobban igyekezzenek az ilyesmivel.

Boris hálás szemekkel nézett a megmentőre, aki jódarabig rakosgatót a táskájában, azután kedvetlenül rászánta magát:

— Hát aztán, Börcsök gazda, ez kisebbfajta operáció volt. Tíz pengő jár érte!

Szotyori Jóska erre a nyitott ajtón át belépett a szobába. Kalapját levette a fejről s a gyermekágyra pillantva, megszólalt:

— Sógor, ha még nem sértelek, az én körösztfiamrull van szó. Tán én fizetöm még az operációt.

Az orvos átvette a mellényzsebből előhúzott bankjegyet és sietve távozott.

Künn ezalatt tovább sivalkodott a szél. A kutyák elbujták az isfálló mögött, a hold felkúszott az eperfa tetéjére és benn a meleg szobában a beteg gyermek ágya-fejénél Szotyori Jóska — megégyezett a sógorával.

PÉNZESGÖDÖR

Irta: DAVID JÁNOS

I.

1686 májusát írták.

Tóth Katica, Nagymarton legszebb leánya, elindult az erdőerdő gyöngyvirágot szedni. Gyönyörű reggel volt. Milliányi harmat ragyogott a fák zöld lombjain s száz és száz kis madár trillázott, csicseregelt, dalolt a balzsamos erdő hús árnyai között.

Az egyik domboldal tele volt illatozó fehér gyöngyvirággal és Katica fürge kezekkel szedte a virágot. Amde alig szedett egy kis csokrot, amikor hirtelen lódobogás riasztotta fel. Egy csapat török lovas közeledett feléje és ő rémülettől szinte kővé meredve, moccani sem tudott. A törökök egy pillanat alatt körülfogták, majd lovaikról leugrálva, köréje gyűltek.

Boiz alvezér lépett a leányhoz:

— Allah éltessen, erdők gyöngyvirága! — köszöntötte a leányt és szemével végigperzselt a karsu alakját, rozsas arcát.

Katica remegett, mint a nyárfalevél, amint meglátta a török szemében az állatias vagy lobogását. Nem tudott szólni.

— Ne félj, tündérke! — bátorította Boiz. — Nem bántunk téged. Ugye, virágot szedni jöttél?... Pedig magad vagy a legszebb virág.

— Én csak egyszerű falusi lány vagyok, — szólalt meg Katica végre, — erresszenek engem haza!

— Oh, kis tündérke, — mondotta Boiz, — velm jössz Csurgó-várba.

GYÖNGYARÁMHOZ

Minden rózsabimbó
Ha lánnyá változna,
Az én gyöngyrózsámnak
Párja nem akadna.
Fülemüle hangján,
Tündér ha dalolna,
En édes rózsámnál
Kedvesebb nem volna.

Hogyha minden hattyu
Tolla kiperdülne,
Három fehér Körös,
Ha megfeketülne,
Mégis kevés lenne
Pennának, tentának,
Szerelmem megírni,
Szivem gyöngyrózsámnak!

SZÁMADO ERNŐ

Lesz ott aranyos szobád, rabszolgánod, mindened, amit szemed-szájad kíván; dolgoznod sem kell, csak engem szeretni...

Katica rémület tekintet körül, de csak vigyorgó özmán-arcokat látott. Iszonyat fogta el szívét, amint Boiz alvezér át akarta ölelni. Sikoltogni kezdett, majd körmeivel, fogával védekezett, de hiába, mert az alvezér karjaival mind erősebben szorította és a többiek is lesfógták, hogy megkötözzék és száját betömjék.

Tóth Katica feje alétlan hanyatlott alá...

II.

Nagy János, nagymartoni deli szép legény, a kora reggeli időben az erdőben madarászott. Jobb kezében fókosát fogta, a bal vállára egy zsák volt vetve, melyben már volt vagy tíz kányafióka.

Egyszerre csak rémes sikoltozás hasított a fülebe. Egy pillantra dermedten megállt, majd futni kezdett a hang irányába. Szakadék állt előtte. Oda se neki, leszászott a mélybe, majd zsákját a fenéken hagyva, gyorsan kapaszkodott fel a másik oldalra. Amídon felért, ismét futni kezdett és nemskára meglátta a kis csapat törököt, akik éppen akkor kötöztek össze az alét leányt.

Eszrevétlenül, macskaleptekkel ért a török csapathoz és fókosát megfordítva, iszonyu csapást mért az egyik török fejére. A martalóc hangtalanul összeesett.

Most rövid, de véres tusa folyt le közöttük. A magyar legény elszántan küzdött és villámgyorsan osztogatta jobbra-balra a halálos csapásokat. Közben ő is megsebesült, balkarját érte egyik török szabályja, de orszlánként küzdött tovább és hamarosan valamennyi özmán a földet ölelte.

III.

Nagy János megtörölte verejtekező homlokát, majd inge ujját leszakítva, bekötözte sebesült karját. Azután leterdelt az alét leány mellé, feloldozta kötelekeit és elesztetni kezdte.

Nemsokára felnyitotta szemeit a leány. Halk sóhaj szállt el ajkáról, de amint tekintete találkozott a legénnyel, arcába visszatért az élet.

— Katica, — szólította meg a legény, — hogy került ide? Mit tetted veled?

— Oh, Jancsi, — felelt a leány, — gyöngyvirágot szedtem és egyszerre csak hirtelen körülfogtak a törökök és el akartak vinni Csurgó-várba...

Lassanként visszanyerte erejét a leány, kipihente magát a legény, megindulhattak hát hazafelé. Hamarosan elérték a szakadékot, majd leereszkedtek a mélybe. Ott János leült a zsákja mellé és fokosa nyelvét piszkálni kezdte a vízholdra fővenyt.

— Látod, Katica, — szólalt meg ismét a legény, — ha én most nem lettem volna itt az erdőn, téged elraboltak volna, hogy hárembe zárjanak...

— Oh, tudom, de én inkább meghaltam volna, mégsem lettem volna török szeretője!...

— Hát engem tudnál-e szeretni, Katica?

— Tudnálak — mondta ki őszintén a lány és a fiu szemébe nézett — te tíz törököt vágált le értem... és ha szeretsz, a feleséged leszek...

Forró csók csattant el ajkukról. Szívük összedobant. Feleltük megszólalt egy kakukmadár és hosszú jós-lásba kezdett... Aztán indulni akartak. Jancsi már a zsákja után nyult, amikor a fővenyben hirtelen valami csillogó tárgy látott meg. Lehajolt érte és felvette. Egy gyémántszemes aranygyűrű volt. Amint megtisztította a fővenytől, szikrázva ragyogott a napfényben. Felhúta Katica ujjára a gyűrűt, amely csodálatosan rézülte. Szívükben szerelmmel, lelkükben boldog örömmel eltelve, érték haza.

A faluban gyorsan híre futott a dolognak. Az emberek ásókkal, kapákkal indultak az erdőbe. A szakadék alján felásták a földet, de csak néhány darab aranypézt találtak a gyűrű helyén. A tíz lovat kisorsolták maguk között, a török holttesteiket pedig eltemették.

Nagy János és Tóth Katica hamarosan megtartották a lakodalmat és megtalálták életük célját: a boldogságot.

A nagymartoni erdőben ezt a szakadékot még ma is „pénzesgödör”-nek hívják.

A BÜVÉSZET

Irta: BARTOSS KAROLY

Furgangos Jóska nagy bajba van. Nincs csak husz fillérje, a gymra pedig korog. Megpillantja a kosmában barátját, Együgyű Miskát, akinek sok a pénze, de fukar a végtelemség. Furgangos odamegy Együgyű asztalához, barátságosan köszön:

— Dicsértessék, Miska sógor! — mondja.

— Mindörökké! — feleli, nem nagyon szívesen Miska, aki attól tart, hogy Jóska pénzt akar tőle kérni. Tamadással védekezik:

— Mi az Jóska? Megéhültél? Ilyen okos embernek, amilyen te vagy, nem is két érfi, de ami a fő, mindig bővíbe kellene lennie a pénznek, neked meg úgy látom, most sincs egy filléred sem! Már pedig tolem hiába kérsz.

— Tudom, — feleli Jóska, de azon tőri a fejét, hogyan fizethetne vissza a megaláztatásért. — Dehát tudj, sógor, igaz is van kedved! Nincs is nekem szükségem pénzre.

— Ejha! — mondja csodálkozva Miska.

— Van ám nekem olyan tudományom, hogy megirigyelheti nemcsak kend, de a Nagystok is, akinek pedig, amint tudja, háremszáz holdja van!

— Hallod-e Jóska, kíváncsival tetszel. Mi az a te nagy tudományod?

— Érték a büvészethez! — feleli titkolódzva Jóska.

— A büvészethez? Aztán mit tud kend buyólni?

Ebben a pillanatban hozzák Miska ebédjét: pompás, friss rostélyost, amelynek szélei a tányér mellett köröskörül az abroszra hajolnak le.

Hát idefigyeljen, Miska sógor! Fogadjunk husz fillérbe, hogy ha nem szól bele, öt perc alatt megegyem ezt a rostélyost, anélkül, hogy kend észrevenné.

— Nem lehet az! — mondja kételkedve Miska.

— Hát ha nem hiszi... — mondja Jóska, majd hozzátesszi: — Azért ajánlottam a fogadást.

Miska bekapja a horgot:

Hát husz fillért éppen én is megreszkírozok, — feleli, előkaparja és odateszi a Jóska huszfillérés mellé. Paroláznak, aztán Jóska még egyszer figyelmezteti Miskát, hogy öt percig ne szóljon egy szót se. Aztán nekilát az évésnek és öt perc alatt el is tűnteti a hatalmas rostélyost.

Alighogy lenyeli az utolsó falatot, Miska diadalmasan kiált fel:

— Láttam ám, hogyan ette a rostélyost!

Jóska úgy tesz, mintha csodálkozna:

— Hitire mondja kend, hogy látta?

— Hát persze, hogy láttam.

Csudállom! — mondja Jóska, aztán, mintha nagyon rostellene és sajnálná a dolgot, busan mondja:

Hát akkor elvesztettem a fogadást, kendé a huszfilléres!... — azzal felállt és búnak eresztve fejét (hogy Miska észbe ne kapjon és meg ne lássa, hogy majd szétröbber a nevetéstől), odamondja még:

— Hát Isten megáldja.

Miska még diadalmasan utánaszól:

— Aztán máskor ne fogadjon a magánál okosabbal...

KÖBE KELLENE VÉSNI...

„Azért örülünk annak, hogy a magyarok visszajöttek a Ruszinföldre, mert most már lesz kenyérünk. Nekünk van fánk, a magyaroknak van buzájuk, ha kieseréltük, mind a ketten jól járunk. A folyóink is mind lefésle lennek az Alföldre. A vizen levisszük fánkat, nyáron leme-gyünk aratni és felhozzuk ide a jó alföldi búzát.”

(Részlet egy hetvenéves ruszin földműves szavaiból.)

ÁBRIS NEM ÖNTÖZ...

Irtá: MÉZES JÁNOS.

Nem legény az, akit a husvéthétfői öntözés izgalomba nem hoz, s a széplányok és mosolygó menyecskék felkeresésére nem östökél. De leány sem, meg rózsás arcú fiatal asszony, akinek jól ne csillanna a szeme a várakozásban, hogy ki érkezik a husvéti álom dalí királyfiának?...

S így van ez jól... A boldogság sem jön magától. Emberck hozzák azt is egymásnak, akiket a szeretet meg a szerelem kapcsol össze, mint a virágon a csésze a szirmokat.

Legények boldog vágyának első testet öltése s leányok elrejtett álmának megértő mosolyba csattanása a husvéti öntözés. A jókedűnek derülése, vidámságnak hasadása, mókáknak tenger s boldogságnak csillagos ége.

S van mégis legény, aki nem boldog e napon. Tokai Ábris tizedes a helyőrségi kórház második emeletén. Ugy vergődik a lázörtakaró alatt, mint a csaplába szorult fiatal oroszlán. Mind a két kezén kötés. S a mellén át is. Valami cseh gépfegyver sörpört át rajta Munkács fölött.

Pedig még néhány nappal előtte arra számított, hogy az ünnepekre hazajön. Az öntözésre. A Jucihoz. Hogy a hozzávaló hűségéről megbizonyosodjék. A szeméből, a hangjából, meg... De arra forró hullám önti el egész valóját...

— Ejnye, a keserves mindenségit!

Az ápolónő ijedten figyelmezteti:

— Ne mozogjon, Ábris! Nyugodtan kell feküdni!

A legény szeme csillogokat szór, a fájdalom hasogatja minden porokóját, mégis felsóhajt:

— Ha otthon lehetnék, kedves nővér!...

— Majd hazaér nemcsakára. Meg fog gyógyulni, Ábris. A doktor urak mondják.

— De ma öntöznek... S én itt vagyok!

A kedves nővér szeretettel mosolyog, s a tizedes két bekötött kezét igazítja nyugalomra:

— Most ugye tudna öntözni...

Mélyről jött sóhaj felül rá:

— Ugy igaz!

Tokai Ábris lehunyja a szemét. Hatalmasat rándul, hogy az ágy végébe is belerug. Haza gondol. Hogy igaz-e, amit rbesgették előtte? A Juciról meg a Faragó Dénesről, aki kerülgeti. Szinte csótétekid előtte a hatalmas kórterem fehér mennyezete. Csak haza kerülhessen! Irtózatot esata dul a bensőjében. Nagyobb sbecket oszt az, mint a csehek minden öldöklő fegyvere. Mintha a halál hívós lehetetét éreznék tőlük. Talán jobb is volna a másvilágon... Minck éljen, akit hűtlenül elhagytak?

Mellkasán szörnyű szorítást érez, füle zug, két karja magasra merevül, szeme elhomályosul. Hangja rekedten tör elő:

— Juci, igaz-e?

Az ápolónő ijedten ugrik od:

— Nyugalom, Ábris!...

...Az ajtó felől két látogató érkezik. Csordás gazda s a leánya. Tétován néznek szét, hogy kit kérdezzenek. Akkor hallja a leány az Ábris kiáltását:

— Juci, igaz-e?

Megrándul a patyolat vállá, s elkapja az apja kezét:

— Jajjön kend, ahun van-e!

S már vezeti is oda az apját, ahol a kedves nővér csitítja az izgatott Ábrist, aki közben lehunyta a szemét.

Csordás gazda már ismeri ezt az állapotot, ő is átment rajta a nagy háboruban. Visszatartja a leányát, hogy óvatos legyen a meglepetés...

Szinte megbujnak a kedves nővér mögött, pedig a Juci tekintete lánggal ég már...

— Sülyos? — kérdi halkán a gazda a visszafordult ápolónőtől.

A kedves nővér félrehívja őket:

— Ki fog gyógyulni. Csak ma nagyon nyugtalan, mert ott-hon husvéti öntözés van.

A lány csak a fülével figyel, szeme Ábrison:

— Ugy-e, mondtam, édecapám! — sugja vérpirosan.

Csordás gazda melegen évődik:

— De azért én mondtam, hogy jöjjünk el, nem te!

— Odamehetünk hozzá? — kérdi Juci az ápolónőtől.

— Csak tessék, már néz is ide, ahogy látom.

Tokai Ábris tizedes arcáról elszaladtak a lázrózsák, az öröm tüze gyullt ki rajta:

— Juci! Te vagy?

Csodálatos nyugalom szállta meg. Nem fáj a sebe. S az sem, hogy a két lekötözött kezével nem öntözhetette meg a Jucit.

A Juci könnyei üdítették, s öntözték meg az arcát. S nem volt nála boldogabb legény a föld kerekiségén, amikor elmenőben a lány odasugta neki:

— Csak nyugodt légy. Várok rád!

A JUHÁSZ

Irtá: NYÁRY ANDOR

Amikor tizenkét éves volt, meghalt az apja. Az árva gyerek beszegődött bojtárnak a juhász mellé. Azóta sok idő eltelt, sokszor kizöldült a fű, sokszor megvedlettek a birkák. A bojtárnak fehérre esett a haja, mint a bihari hegyek, amikor rájuk borul a tél... Hosszu fehér haja a vállára hullott, a válláról pedig panyókásan lógott a cifra szűr.

Amint kámpós botjára támaszkodva, megállt a bihari rónán és sasszemével belefurt a távoli messze-ségbe, olyan volt, mint a márványba faragott becsületesség szobra. Ötven esztendeje legeltette már becsületben öszült Kenyeres József az uraság birkáit a bihari mezőn...

Tüzesen pörkölt a nap. A kánikula még egyszer összeszedte paraszát és rápörkölt a határra. A birkanyáj tikkadtan szunnyadt a fásori árnyékban. Kenyeres József szüre ujjából elővette a furulyát, nézte, forgatta, egyszer csak kezefejével kétfelé simította a leelőgő harsabajust, aztán a furulya hegyét a szájához illesztette... Belefujt. Vastag ujjai ugráltak, táncoltak a furulya hátán. A furulya felsírt. Régi, öreg, édes-szermes nóta sóhajtott száraz szívéből. Akkor született meg, amikor Kenyeres József lángoló szívvel ballagott szombat este a puszta felé, ahol a Zsuzsa névű tőporódott Zsuzsika hallgatta a messzi felhangzó nótát...

Messze keleten, ahol a nap szokott legelő sugaralán az égre rózsaszínezni, sűrű por felhőzött a levegőben. Kenyeres József táncoló ujjai megálltak a furulya hátán. A nóta közepén szakadt. Kezét szeme elé ernyőzte. Nézte a porfelhőt.

— Mi lehet a?

A porfelhő közeledett. Mintha szél bajtorta volna nyugat felé, arra, amerre nem messze a tágas alföldi rónák delibáboznak. Kenyeres József felállt, rátámaszkodott botjára, előre-hajolt, hogy jobban lásson. A porfelhőből lovak, emberek körvonalaztak. Kenyeres József öreg szeme felcsilant.

— Huszárok!

Éleset füttyentett:

— Hahó, ne! Kerítsd!

A szóra hallgató puli félkörbe kapta az uton pihenő birkákat, aztán beterelte a mezőre, hogy ne legyenek utjába a huszároknak. Kenyeres József kiállt a fásor elé, aztán várta a huszárokat.

Az öreg magyar megdörzsölte a szemét

— Hm!

A huszároknak rézsívak volt a fejükön, puposak ülték a nyeregben, a bajuszuk nyirott volt, egyiküknek sem kunkorodott az orra alá, aztán toprongyosak voltak... A vezető tisztnek meg vállán volt a sarzsija. Kenyeres József megcsóválta a fejét:

— Ezek nem magyarok!

A vezető oláh tiszt lekanyarodott az utról, magállította lovát az öreg juhász előtt és rászólt:

— Kié ez a birkanyáj?

Kenyeres József szívesen felelt:

— A nagyságos uraságé.

Millió csóktól...

Millió csóktól tüzes a vérem és Te vagy a vezérem, hatalmas Isten, szent nagy Ur. Veled akartam énekelni és boldog lett tőle a szívem. Nem árthat senki, senki sem és viszem célebed Zsoltárait. Ez mind, amim van. És ez mind, mind a Tiéd.

Nem akarlak káromolni,

csak Téged hirdetni.

Téged dalolni...

Hadd ismerjék meg az életet

a szomjasan sírók, emberek.

Óteld magadhoz a szívem,

mikor nagy a baj és áll a bal

és elfut előlem a Halál.

BÉKEFFY GABOR

Az oláh hátraszólt a csatlósoknak: — Tereljétek!

Kenyeres József tisztességtől alázatos arca megkeményedett, aztán a lovasok elé állt:

— A birkákért én felelek!

Az oláhok nevettek.

Az egyik katona vállonlokte a kardjával:

— Féltre!

A birkanyáj ijedten porzott az országoton. Kenyeres József tágira meredt szemekkel bámult az elhajtott nyáj után, aztán körülnézett... Csak a kuttyája szükölt mellette.

Becsületben öszült feje zugott, viharzott. Nem értette, mi történt vele.

Nem tudta, ki az azok a katonák, akik a birkákat elhajtották, csak úgy, parancs nélkül. Anélkül, hogy megvették volna. Hozzá világos nappal. Hogyan is érthette volna Kenyeres József, a pusztan született becsületes magyar!

— Ellopták a nyáját!

Megrándította vállán a szűrt, aztán futni kezdett. Futott, ahogyan csak öreg lába bírta. A kalap leesett fejről, észre se vette, csak rohant. Fehér haja lobogott, az arcába csapott s a cifra szűr szélesen uszott utána. A kutya alig ért a nyomába...

Kenyeres József lihegett, zihált és keményen megzörgette az ablakot.

— Ki az?

— Kenyeres József, a juhász!

— Mit akarsz?

— A csendöröket kereselem.

És elmondta nagy bánatát:

— Lovasszíványok elhajtották az uraság birkáját. Ha hamarosan jönnek, még megfoghatnánk őket. A birka lassan jár. Még a határban mehetnek.

A laktanya ablaka kinyílt s az ablakon kidugta fejét Oniga Pával, a falubeli oláh:

— A csendöröket keresi?

— Azokat.

Oniga elmosolyodott:

— Elhurcolkodtak innét.

— El-e? ... Aztán hová?

— Arra, valamerre messze! — legyintett az oláh. Budapest felé mutatott, aztán rohogva becsapta az ablakot.

Kenyeres József mellére vágta fejét, aztán sietve megindult.

Az öreg ember kifujta tüdejéből a levegőt:

— Idehaza van a kasznár ur?

Az ingujjra vetkőzött oláh huszár az ablakát pucolta:

Tangóharmonika 40 pengőtől

TANGÓHARMONIKA SZAKÜZLET

VIII, József-körút 37.

Rádió, gramofon és az összes
Hangszerek legelőszöbbs beszerzési forrása.

Képes árjegyzék ingyen!

— Miféle kasznár ur?

Kenyeres József furcsán nézett az oláhra:

— Hát a kasznár ur! Aki itt lakik — magyarázta. — Aki az uraság pusztáját igazgatja.

Az oláh összeráncolta homlokát:

— Mit akar veled?

— Fegyveres zsványok elhajtották az uraság birkáját. Azt jelentem meg neki.

— Ugy! — nevetett az oláh. —

Akkor szaladjon csak, öreg. Ha nagyon siet, még utóleri. Nem régen kocsikázott el a családjalval.

— Merre?

— Arra messze — legyintett az oláh. Budapest felé mutatott s a zablát beledobta a vizesvödörbe.

Kenyeres József elgondolkozott, aztán határozott:

— Megjelentem az uraságnak!

Megköszöri a jorkát, mintha már az uraság előtt állt volna, aztán megindult a kastély felé.

Kenyeres József egész uton törte a fejét:

— Hogyan kezdjem a szót?

Aztán szép sorjában kieszelte a mondókáját. Ugy határozott, hogy odalép az uraság elé, aztán azt mondja neki: Nagyságos urnak alás-san jelentem, baj van... Mikor megkérdezi, hogy mi baj, elmondja neki, miként történt a sor a birkák-
kal, merre a csendőrökkel, meg a kasznár-
ural. Aztán megköveti: Ne tessék rám haragudni! Ötven esztendeje legeltetem az uraság birkáját, de még sohasem hallottam olyant, hogy világos nappal elhajtották volna az egész nyáját. Puskával voltak, aztán sokan. Én meg magam. Alás-san megkövetem a nagyságos urat, nem vagyok oka a nagy kárvallásnak.

Hogy így kerekbe szedte mondókáját, megnyugodott, aztán belépett

a kastély kapuján. Óvatosan lépett, csoszogott. Nem akart zajt ütni, vigyázott hát, hogy a csizma patkója ne kopogjon. A nagyságos uraság nagy ur. Pusztán nőtt Kenyeres József szemében széduletes hatalom volt a pusztja ura. Előtte meghajol mindenki. Parancsol s szolgálmak neki. És jó Kenyeres József megtorpant, mintha villám sújtotta volna...

A széduletes hatalom ura kinyult, véres testtel feküdt az összetört butorok között. Kenyeres József a homlokához kapott, aztán tekintetét lassan-végighordozta a szobán, az udvaron, a kastélyon... Rom, vér, üszök mindenütt. Hatvankét esztendő Kenyeres József becsületes szívét megrázta az ébredés, dult agyában egymásután gyultak meg a világosság gyertyái s halott gadája teste mellett megértett mindent:

— Hát ez az élet?

Lekanyarította válláról a szűrt s melegen ráterítette gazdjára. Aztán kiült a kapuba. Pislogott, hunyorgatott s amikor az aranyvillrojtos tiszt arra ment és megszólította, felállt, a hosszú juhászbotot két kézre fogta, a levegőbe emelte, aztán rettenetesen vágott, hogy belenyögött.

Az aranyvillrojtos tiszt összeesett, mint a rongy.

Kenyeres József sokáig nézte... aztán jöttek az oláhok és elhajtották őt is.

SZERETEM...

Szeretem az Ének csillagzóborát.
Szeretem a földnek parányi porát.
Szeretem az erdőt, a vadvirágot.
Szeretem a jót és az igazságot.

Szeretem a könnyet, a titkos csöndet.
Szeretem az oltárt, az imakönyvet.
Szeretek mindenkit, szeretek mindent,
Aki velem együtt szereti az Istent.

MÓRA LASZLÓ

kezem az sokat érne, ha... Ugy magától alakul ki kezemben a sár, vagy a fa. Mosolygok azon magamban, amikor a csoportvezető munkás azt mondja, nem jól dolgoztam, mert a kezemben — nincs érzék... Pedig csak egy biciskával faragok. Nincs más szerszámom. Még azt sem látom, mivel és hogyan faragjak a műveszek a szobrokat. Pedig olyan sok szép álmom van. Ha én mindazt fába, kőbe faraghatnám, hát csodálkoznának rajta. *Tele van a lelkem régi csongrádi figurákkal és ungszerű csoportokat tudnék megábrázolni.* És aztán a külváros milyen arányt látam meg sikátorokban, kikötőkben, gyárakban, telepeken, tereken... Szeretném a világot kifraggni. De nem tudom, mi lesz velem. Nem tudom az utat. Nem tudom, hogy s mint lehetnék abban a helyzetben, hogy művészetemnek éljek, vagy legalább is ne kellene ilyen borzalmasan nehéz munkát végezmem bent a gyárban

Jaj, a gyár borzalmas valami annak, aki a csongrádi szelid, nagy ég alatt rőt fel, vagy aki lélekben a világot ölelgeti...

Igy beszél Szivák Mátyas. Tánácsot kér olyanra, amelyre nehéz válaszolni. Minlensetre nehéz sors az övé. De Isten van és a tehetségeknek nem szabad elveszniük. Szükség van itt minden magyar alkotóra. Mi nem tehetünk egyelőre mást, mint elsőnek nyilvánosság elé állítjuk Szivák János csongrádi földmives-testvérünket abban a reményben, hogy lesz még rajtunk kívül olyan magyar ember, aki talán barátságával sokat használhatna Szivák Mátyasnak és rajta keresztül a magyar Hazának.

SZÁMADÓ ERNŐ

IGAZGYÖNGYÖK

Jómódu emberek zsarnoka a szenvedély, a szükülködés az előítélet.

Ha belátod, hogy nem mindig az az igazság, amit te tartasz annak, sok kellemetlenséget elkerülsz.

A pipacs színesíti a mezőt, a buzászár értékessé teszi.

A felhő nem a napot fogja el, hanem csak a föld egy kis részét takarja be előle.

Ha a nyelvedre csomót kötöttél, sok kérdést megoldottál.

A baj nehéz véka. Legtöbb terhet magad raktad bele.

Tűrni tanulj meg, ha a szenvedést apasztani akarod.

Fejben egy ember se versenyezhet a káposztával, csak — savanyúsággal.

MÉZES JÁNOS

Jaj, a gyár rettenetes valami annak, aki lélekben a világot ölelgeti... Szivák Mátyas csongrádi földmives művész szeretne lenni

A teremtő magyar Géniusz, mintha csak tiltakozás volna a magyarságot ért kegyetlen megcsufolás ellen, mert soha még a magyar parlagon ennyi nagy tehetséget nem dobott ki magából, mint épen a Trianon utáni időkben. Költők, írók, festők, szobrászok, színészek léptek elő a magyar földmives osztályból, hogy bizonyosságot tegyenek a magyar fajta tehetségéről és örök hivatásáról.

A közelmúlt napokban László Imre énekművész küldött hozzánk egy csongrádi embert, aki szobrokat farag. Megnéztük a szobrokat és megmutattuk illetékeseknek,

amik elragadtatással nyilatkoznak Szivák Mátyas tehetségéről.

Elbeszélgetünk Szivák Mátyas-sal. Megkérdezzük, hogy s mint kezdett el faragni és mi volt idáig élete?

Egyetlen panasz ez az ember. De nem elborul, hanem dacosan panaszkodó, bátor emberfajta. Látszik, hogy sokat, nagyon sokat próbált az életben, mert bizony az élet mindenkének nehéz, de a sors a nagy lelkeket még inkább megpróbálja.

Mesterem kegyetlen volt hozzám...

— Gyermekkorom nagy nyomorúságban telt el. — mondja Szivák Mátyas. — Szüleim csongrádi magyar parasztek. Igazi, tősgyökeres magyar emberek. Még a szépapám is Csongrádon született. Édesanyám még él. Isten éltesse is sokáig. Most 63 éves. Volt egy csekélyke földünk, de nehéz idők jártak akkor. Háboru... Édesapám oda volt a fronton... Aztán meg négyen voltunk

testvérek. Nehéz dolog, emberfeletti küzdelem volt gyermeket nevelni akkor, amikor asszonyok hajlottak az ekére látástól vakulásig. De így kellett lenni, mert a Haza első minden dolog és úgy felett.

— 1918-ban inasnak mentem, hogy ne egyem otthon a kenyeret, hogy tanuljak valami mesterséget és ember váljék belőlem. De otthagytam a mesterséget, mert *mesterem kegyetlen volt hozzám.* Ma felnőt, komoly emberrel lettem, de ma is úgy látom, hogy nem lett volna szabad úgy bánni egy gyerekkel. Mert akkor még ugyancsak az voltam. Azután a másik helyemen meghalt a mester. Míg végre egy harmadik helyen megmaradtam. Itt nem bántottak paraszti voltomért, de megbecsültek, mert én nagyon szerettem a munkát. Tudtam akkor is és most is, hogy

egyetlen fegyvere a szegény embernek a két keze, Istenadta esze és a kitartó szorgalom.

Felszabadultam végre. És mint segéd Pestre kerültem. Itt akkoriban nagy volt a munkanélküliség. Irtoztos nyomor várt reám. Majd változó évek jöttek. Hol kaptam munkát, hol meg éheztem, nyomorogtam. 1924-ben tudtam a kötelességem és otthagytam munkámat, jelentkeztem a hadseregbe. Elkészültem azzal is, hogy ha majd szükség lesz rám, akkor megállhassam a helyem ott, ahol az apám megállotta: a Kárpátok hegyfalanán.

— 1929-ben megnősültem. Három gyermekem született. Egyik, szegényke, nagy nyomorunk idején megfázott és meghalt. A másik kettő él, hála Istennek. 1934-ig sokat, nagyon sokat nyomorogtunk. Élünk Szegeden, Csongrádon, Tömörkényen. 1934-ben már faragcsáltam. Ekkor támadt az a gondolatom, hogy meg-

mutatom valakinek csinálmányaimat. Néhány sárból gyurt és fából faragott szobrot elvittem Piroksa János polgármester urnak. Ő azt mondta, tehetséges embernek lát. Tenni nem sokat tud. De amit lehet, megtesz. Irt levelet a képviselőkhöz és így kerültem mostani munkahelyemre, a csepeli *Weisz Manfréd-gyárba*, mint munkás. Nagy jelentőségű volt ez az életben. Igaz, nem a művészet felé vitt, de megmentett engem és kis családomat az örök nyomortól. Mert rettenetes volt biciklivel telnek csikorgó telén Dunántulra is elmenteni munkát, kenyeret keresni. Mert a családért felelős az ember és küzdeni kell értük.

— Itt Pest alatt, Csepelen is csináltam nehéz munkám kis pihenőjében egy-két szobrocskát. De ezeket elcseregettem biciklikatrészéért. De nehezen megy itt az ilyesmi, hogy szobrot faragjon az ember. Felséggem beteges, gyermekeim kicsinyek. Az egyik hat, a másik négy éves. Sok baj van velük, mint minden más kisgyermekkel.

Pedig nagyon szeretnék szobrot faragni. Nagyon szeretnék igazi művész lenni.

De fáradt is vagyok. Olyan nehéz munkám van a gyárban, hogy munka után még a kezem is alig tudom megemelni. A csoportvezető is belátástalan. Persze, de hogy értenék meg az ilyen törekvű embert...

Tele van a lelkem régi figurákkal...

— Szeretem a költeményeket, a zenét és mindent, ami szép, ami nemes, ami az ember eszét, szívét magasba emeli. De legeslegjobban a szobrokat szeretem. Már hat éves koromban saraztam és csináltam figyelemreméltó dolgokat. A kezem, a

Hellemes és boldog
húsvéti ünnepeket
kívánva olvasóinak a

VASÁRNAP

A fegyvergyakorlatra bevonult gazdasági eselédék érdekeinek védelme

A múlt év őszén a rendkívüli fegyvergyakorlatokkal kapcsolatban kiadott sa a bevonult gazdasági eselédék védelmét célzó rendelkezések, továbbá az ipari és kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyai és az eltartottaik részére járó tartási hozzájárulás tárgyában kiadott rendelkezések, valamint a termelés folytonosságát biztosító rendelkezések ezidő szerint is hatályban vannak.

A földművelésügyi miniszter körrendeletben külön fel is hívta a törvényhatóságok első tisztviselőinek a figyelmét a szóbanforgó rendelkezésekre, különösen pedig arra, hogy a *székely évi április elsejével új gazdához szegődött, de bevonult eselédnek a családját az új munkaadó gazda megfelelő eselédlakásban elhelyezni köteles.* Felhívta továbbá az illetékes hatóságokat arra is, hogy ha a bevonult eseléd április elsején szerződés nélkül maradt, családjának elhelyezését a volt munkaadónál, vagy megfelelő más módon igyekezzenek biztosítani.

A Hazai Bank közgyűlése

A Hazai Bank Részvénytársaság március 31-én tartotta meg Szécsi Pál kincstári főtanácsos elnök vezetésével évi rendes közgyűlést. A közgyűlés elé terjesztett jelentés elsősorban a Felvidék jelentős részének visszacsatolásáról és nemzeti törekvéseink részleges megvalósulásáról emlékezik meg. A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette, az 1938. üzletévre vonatkozó mérleget, valamint az igazgatóság összes javaslatát elfogadta. Elhatározta továbbá, hogy az 562.488,56 P tiszta nyereségből osztalékra részvényenként 1,20 pengő, vagyis összesen 300.000 pengő fordítottassék. Az osztalék a 44. számú osztalékszelvény beszálltatása ellenében a társaság pénztáránál április 1-étől kezdődően kifizetésre került. A közgyűlés Sztányi Ferenc miniszteri tanácsost a felügyelőbizottság új tagjává választotta.

A Magyar Általános Hitelbank közgyűlése

A Magyar Általános Hitelbank részvényesei március 30-án tartották az intézet *helvenygyedik rendes évi közgyűlését.* A közgyűlésen Fabinyi Tihámér dr. elnök-vezérigazgató elnököl, aki nagyszabású beszédben ismertette az év gazdasági eseményeit és megrajzolta a jövő kilátásait. A közgyűlés ezután jóváhagyta a bank mérlegét, mely 5.498.300 P tiszta nyereséggel zárul és az igazgatóság javaslatának megfelelően elhatározta, hogy az 1938. évi osztalékszelvényeknek egyenként 1,50 P-vel leendő beváltására 1,242.000 P-t fordít. A választások során az igazgatóságba Berczelly Jenő dr.-t, Kánya Kálmán és Tricaud Martiánt; a felügyelőbizottságba pedig Berehtold Kázmér gróftól választották be.

Mezőgazdasági munkásteveinkhez!

Milyen gondolatokkal indul egy magyar mezőgazdasági munkás Németországba?

Vasárnap, április 2-án két vonattal is indultak Németországba magyar mezőgazdasági munkások *Hatvanból,* a környező községekből, tulnyomórészen Hevesből. A munkások nagy utra induló, csoportokba verődött munkásokkal szóba elegyedünk és megtudjuk, hogy a VASÁRNAP közszón el tőlük a közeli, már Németországban hetenkint történő találkozásig, boldog örömmel és lelkesedéssel áradoznak hűségese barátjukról, a VASÁRNAP-ról, amely minden ügyesbajos dolgukban készséggel áll rendelkezésükre.

Szerénytelenség nélkül állapítjuk meg, hogy csendes és kitartó munkánk önkéntes elismerése jölesett, de még jobban esett az, hogy az elhangzott nyilatkozatokból, kijelentésekből kiderül, hogy munkánk nem volt eredménytelen, mert

a derék munkásteveink — reméljük kivétel nélkül — tökéletes lelki felkészültséggel, győnyörű elhatározásokkal vágnak neki az utnak.

— Nagyon örülünk — mondja többek között az egri *Muskotály* Ferenc, az egriek csoportjában — hogy az ideén is belekerültünk a németországi transzportba, jobban csak az örvendzethetett volna meg minket, ha itthon ugyanennyi ideig, *harmadakkora keresetet biztosítottak volna számunkra, mint amit a németek adnak.*

Egyhangú helyeslés a válasz ezekre a szavakra. Könnyek ülnek a szelfutta, kemény arcokon, az asszonyok meg éppen sirnak, amikor így folytatja *Muskotály:*

— Mert tessék elhinni, nincsen még egy olyan ország, mint ez a mi szegény hazánk! Nem mondom, szép ország Németország is, nagyobb is tán ott a munkás becsülete, mint itthon, többet is fizetnek, de hát mégis, talán még a nap is másképp süt odakint... Nem azért mondjuk ezt, mintha a magyar szó hiánya miatt hátrányba kerülnénk, hiszen most már egyikünket se lehetne nemetül eladni, de bizony vasárnap, amikor pihenőre ülünk össze, csak

Panaszos levelek . . .

A Vasárnap ismételtén és részletesen tájékoztatta a Németországban járt munkásteveket az idei szerződéses kérdéseiről és lehetőleg válaszolt a beérkezett nagyszámú érdeklődésre is, mégis, még mindig számtalan levél érkezik naponta a szerkesztőségbe.

Megdöbbenéssel olvastuk azokat a leveleket, amelyeknek írói elpanaszolták, hogy Németországban történt hazatérésük óta kétirányú kellemetlenkedésekben is részesült. Elsősorban is sokan minden eszközzel olyan irányban iparkodtak befolyásukat érvényesíteni, hogy az újabb szerződésben ne a tavalyi munkásokat részesítsék. Arra hivatkoztak, hogy ezek már eléggé „megszedték magukat.” Ezzel szemben áll, hogy akik tavaly, vagy esetleg már tavalyelőtt is kint voltak Németországban, a kiutazásért most vetelkedő gunyolódásai, ijesztgetései ellenére: uttöröként vállalkoztak a hosszú utra és a bizony nehéz és komoly munkára.

az itthoni dolgokról esik szó közöttünk . . .

— Nagyon köszönjük a VASÁRNAP-nap a sok utbaigazítást; mink a legfontosabbnak azt tartjuk, hogy amint a mi kedves vendégünk, a VASÁRNAP mindig írta, *megörizzük a békeséget.* El is határoztuk, hogy

a német előtt még csak görbén se nézünk egymásra,

mert tessék tudni, a német — ha nem érti is szavunkat — az arcunkon, a nézésünkön meglátja ám, hogy nem egyezünk, erre pedig csak mink fizetünk rá. Nem is megy egy a munka, ha mérgeledünk, de megkönnyen szembeállítanak egymással és jobban kihasználják minket, ha látják, hogy pártoskodunk . . .

Komoly arccal helyeselt a nagy csoport *Muskotály* szavainak.

— Elhatároztuk még azt is, — folytatja derék munkásteveink — hogy éppen úgy, mint tavaly, az ideén is szépen megrendezük *Szent István napját;* hiszen most különös hállával tartozunk neki, tessék tudni, a Felvidékkért — teszi hozzá magyarázón. — Rendezünk azonban kívül *aratónapet* is, mint tavaly.

— Mink — én meg a feleségem — még egyet szeretnénk: kiharozni Németországba a tizenhárom éves fiunkat. Nem dolgozni — siet megmagyarázni a kívánságot — hanem, hogy *világot lásson, okuljon és főleg veünk legyen.* Inkább kétszerannyit dolgozunk odakint, ha a munkaadó megengedi, hogy ott legyen velünk a fiunk, persze saját költségünkön . . .

Aztán lassan leborul az este, innen is, onnan is befutnak a vonatok, amelyekhez három-négy munkáskocsi kapcsolatok, összeállítják a szerelvényt, a kocsi ablakaiban megjelenik a sok megilletődött férfi és női arc, előkerülnek a kendők, amelyekkel

hol egy-két könnyet morzsolnak szét, hol meg bucsut intenek Magyarországnak,

amelyet fájó szívvel, de reménységgekkel hagynak el háromnegyed esztendőre . . .

(b. k.)

HÜTTER KÁLISZAPPAN

növényvédelmi célokra

gyümölcsfák bőrmérgekkel való permetezéséhez kiválóan alkalmas.

30, 60 vagy 170 kg-os hordókban, bérmentes jutányos árban szállítja:

HÜTTER ÉS LEVERT.

Bpest, VII., Erzsébet-körút 6.

Telefon: 14-37-77.

Levélcim: Budapest 4. Postafiók 46

Mondanunk sem kell talán, hogy egy a munkások szerződését közvetítő hatóságok, mint a *Vasárnap* előtt egyformán kedves minden derék magyar munkásteveink és teljes elfogulatlansággal iparkodnak az ügyben közreműködő minden tényező munkáját ellátni. Meg kell azonban értenünk és szeretnők megérteni mindenkivel azt, hogy:

1. érthető, ha a *németországi munkaadók a betanított, kipróbált munkásokhoz ragaszkodnak;*

2. hogy mindenki tudhatja, hogy az, amit Németországban nehéz munkával és dicséretre érdemes takarékosággal szereztek a kintjárt testvérek, *még egyet sem tett annyiira gazdaggá, hogy most esztendőkre ki lehessen rekeszteni egy a külföldi, mint az itthoni munkakalkulációból;* végül

3. nem sorsközösségben élő magyar testvérekhez illő és méltó a vetelkedésnek, kenyéririgységnek *ez a kiélezett formája.*

A külföldi munkásszerződéseik, — mint az már a múlt évben is éreztető volt — bizonyos mértékben megjavították az itthoni munkapiacot is, úgy, hogy azok is, akik az ideén kiharoztak a németországi munkásokorokból, előnyösek körülmények közé, jobb munkafeltételekhez jutnak.

ÜZENETEK

Dobai József, Emőd; Kobilák D. Gábor, Kömlő; Horváth János, Horvátszék; Péntekreklamáció ügyben írt levelüket elküldöttük Németországba. — B. A.: Leghelyesebb, ha a főispán urhoz fordul kérvéssel. Egyénileg senkit sem engednek ki: csak azok kapnak utlevelet, akiket a németek szerződtek. — Ifj. Csörzs Sándor, Hejőnap: A szerződéses abban a vármegyében most folynak. Azt ajánljuk, hogy a szerződéses alkalmával keresse *Szentpály* Ervin gazdasági felügyelő urat és mutassa fel a németektől kapott szerződést. — Balla Mihály, Szentandrás: Érdeklődj meg a községi előjárásig, vagy a vármegyei gazdasági felügyelősen, hogy mikor van a szerződéses abban a községben. — Petővári József, Murakeresztur: Leghelyesebb, ha a vármegyei gazdasági felügyelősehez fordulnak, ott megmondják, hogy mikor lesz a szerződéses. — Csotka János, Mezőeszt: Egész nyugodt lehet, pénze nem vészett el. Különböző levelet illetékes elintézés végett Németországba küldöttük. — Orvos István, Bucsatelep: Előbbi levelet is elküldöttük Németországba: ismételtén reklamáljuk. Legyen türelmemmel.

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

CUKORBORSÓ, MINT KÖZTESVETEMÉNY

Májusban kapos, kedvelt Takács Béla gazdatársunk ajánlja:

A kukorica alá már ősszel megszántott földet kora tavasszal elsimítottuk és megfogasoltuk. A vetőgépet kukorica sorsávolságra állítottuk be és kötött talajon 3—4 cm, 12. sz. talajon 5 cm mélyre a borsót elvetjük. Leletőleg sűrűn, egymástól 4—5 cm távolságra hulljanak a magvak! Így 40—50 kg vetőmag kell 1 katholdra. Lehet kézzel is vetni előre megvonalozott sorokba, amikor fellépeserintt egy-egy fészekbe 6—7 szemet dobunk. Vetés után nem fogasolunk, csak tövisboronával simítjuk el a talajt. Amikor a borsó kikelt, sekélyen niekapáljuk. A sorok között felesleges kézzel kapálni; helyesebb és olcsóbb a lókapa használata. Mintegy két hét múlva következik a második kapálás, de ez egyben föltojtetés is legyen: húzzunk féltényérnyi földet a borsó fövébe. A sorok között ismét lókapával járjuk meg. Ebbe a tiszta földre, a borsó-sorok közé vetjük a kukoricát, még pedig kézzel, fészekbe, egy-egy lépés távolságra.

Közben a borsó fejlődik, a kukorica is előbúvik. A kikelt kukorica sorát kézikapával kapáljuk meg. Május közepén már lehet szedni a borsót. Egy hét alatt a hüvelyeket leszedjük. Azután kihuzkodjuk a borsónak még zöld lombját, amit tehennel vagy juhokkal megetünk. Amikor a borsót eltávolítottuk, következtetik a kukorica második kapálása. Most már a sorköze lókapával, a sora pedig kézikapával.

A BURGONYA ÜLTETÉSE

A jó gazda burgonyaföldjét már ősszel megrágyázta és mélyen megszántotta. Tavasszal kerüljük a szántást és helyettesítsük ezt mélyenjáró grubberrel vagy rugós boronákkal. Akinek csak ekeje van, az vegye le az eke fordító lemezét és úgy porhanyítsa meg a talajt. A tavasszal megszántott, tehát a téli elhelyezkedéséből kiforgatott talaj nem kedvez a burgonyának, mert megbolygatja a

talajban levő parányi élőlények életét s ismét hosszú időbe telik, amíg azok jótékony tevékenységüket a mi javunkra kifejtjenek. A talajban levő milliárdnyi és szabadszemmel nem látható élőlények, talajbaktériumok egy része csak levegő nélkül, más része pedig csak levegőztől talajban tud élni. Ezek az ősi mélyszántás után igényeik szerint helyezkednek el a talaj miveleti rétegeiben, a levegőt kedvelők pedig a talaj felső rétegeiben rendezkednek be munkásságukra. Ha tehát mi ezt a tét folyamán már elhelyezkedett s nekünk segítő hadsereget tavasszal ismét felforgatjuk a tavaszi szántással, akkor ezeknek újra kell költözniük, ami hosszú időt vesz igénybe, s ezalatt segítségük reánk nézve elvesztett. Ezért kell a talaj lazítását úgy elvégezzük, hogy ezeket az élőlényeket elhelyezkedésükben ne zavarjuk.

Az ültetésnél csak kifogástalan, egészséges, életerős és csiraképes vetőgumókat használunk. Általános hiba haznában, hogy tulapró gumókat ültetünk. Két vagy három kis gumó nem pótol egy rendes nagyságú vetőgumót. A korai fajtából nem lenne szabad 10—12 dekáni kisebb gumókat ültetnünk, mert az ezeknél apróbbakban nem találja meg a fejlődő növényzet azokat az életöröket és víztartalékokat, amelyekre neki szüksége van ahhoz, hogy erős, egészséges növényboron induljon ki belőle. A vetőgumó a földben a növény fejlődése kezdetén víztartány gyanánt is működik s a beálló szárazság idején átadja a növényt a válságos időkön. Minél kisebb ez a víztartány, annál rövidebb ideig segítheti csak a növényt, s minél nagyobb, annál több vizet rakározhat, annál hosszabb ideig bírja a növényzet a szárazságot. Késői burgonyáknál sem ajánlatos 7—10 dekáni aluli gumókat ültetni.

Minél lazábbak talajaink, annál mélyebbre ültessünk, úgy, hogy homokon és tőzegeken 10—12 cm agyagos és vályagos talajon 6—8 cm földréteg takarja a vetőgumót.

A korai burgonyát ritkábban, a későbbiket sűrűbben ültetjük. Nagy általánosságban a mi viszonyaink között egy burgonyatőnek 0,24—0,3 négyzetméternyi területre van szüksége, a talaj kötöttsége, tápanyagkészlete és időjárási viszonyai szerint. A csapadékosabb, jó erőben levő homokon indokolt a sűrűbb sor- és növénytávolság épügy, mint kötöttebb talajokon. A 0,24 négyzetméternyi területet megkapjuk, ha a sorsávolságot 60, a növénytávolságot 40 cm-re vesszük, a 0,3 m területet pedig 60 cm sor- és 50 cm növénytávolságnál.

A vetőgumóminőség igen ingadozó a gumók nagysága szerint; katholdankint 8—12 q között váltakozik.

MILYEN GYÜMÖLCSÖT TERMEJÜNK ELADÁSRA?

Németh József kertészeti főfelügyelő szerint a *meggytermesztést* volna érdemes kiterjedtebben felkarolni. A *kajsziabarc* az a gyümölcsünk, amelyből a legnagyobb a kivitelünk. A *körte* legkorábban érő fajtái mind a belföldi, mind a külföldi piacokon jól értékesíthetők, ha nagy mennyiségben kerülnek piacra. Nagy figyelmet kell továbbá fordítani a szilvatermő vidékeken a *szilvára*, melyből számoztott mennyiség szükséges itthon és a külföldön. *Almából* kivételre aligha számíthatunk; belföldön még sokat lehet majd érté-

kesíteni, de alacsonyabb áron. Ne állítsuk tehát magunkat azzal, hogy a mai magas áron tudjuk majd alma-termésünket értékesíteni. Nagy behozatalunk van dióból, mandulából és mazgóróból; *ennél fogva, ezeknek a gyümölcsöknek termesztését nagyon gazdaságos volna felkarolni.*

Pontos, hogy szavatoltan fajtaazonos, egészséges ojtványt kellő távolságra ültessünk. A sűrű ültetéssel kárt okozunk magunknak. Nagyobb kertben legjobban megfelelnek a középmagastörzsű ojtványok, utak mellé és udvarokba pedig a magas-törzsűek.

A TAKARMÁNYKÁPOSZTA

Többször utaltunk már arra, hogy a zóldtakarmány a legizetesebb, legkönnyebben emészthető, vitaminokban leggazdagabb tápláléka fűvő állatainknak. A gazdánk érdekében áll tehát, hogy állatát minél előbb koratavasszal már zóld-eleccsel táplálhassa és minél később kelljen a téli, kevésbé izetes takarmányfélékhez nyulni. Önmaga ellen vét az, ki nem vet némi rozstot, biborherét, ózsi keveréket, melyek utján módja lesz a zóldtakarmányozásnak korai megkezdése. Viszont a zóldtakarmányozás idejének meghosszabbítására ad módot a *leveles repáje*, a *fehér mustár*, de különösen a *takarmánykaposzta*, mely többi ösztől februárig — közvetlen a szántóföldről — hardható be gazdasági állataink takarmányozására.

A takarmánykaposzta tudvalevőleg 1—1,5 m magas, husos leveleket fejlesztő, nem fásult szárat növesztő takarmánynövény. Leginkább fejőstenek és juhok táplálására alkalmas 30—40 kg-os napi adagokban, de megszeccskázva szívesen fogyasztja a sertés és a baromfi is.

Ha van mélyebb fekvésű, nedvesebb jellegű földünk, ezt kihasználhatjuk marhákaposzta termesztésére egymás után következő években is, mert önmagával jól megférő növény. Csak akkor kell termőterületét változtatni, ha a földön rovellenségek elszaporodtak. A talaj minősége iránt nincsenek igényei, de fontos, hogy jó, bőséges istállótrágyázást kapjon. A trágyát az előző évi nyáron vagy ősszel kell alája kihordani.

Ha magról vetjük, akkor *áprilisban* vagy *május elején* történjen a vetés. Egy kat. hold vetésére 1—2 kg mag elegendő. A magot 50—60 cm sorsávolságra, 1—2 cm mélységre kell a talajba tenni. Kikelés után a palánták 40—50 cm távolságra egyezendők ki. A növények sorközét szükség szerint többször meg kell kapálni.

Ha őszi takarmánykeverékek lekasálása után akarunk az illető földön takarmánykaposztát termelni (kettős-termelés), akkor már kénytelenek vagyunk palántázni. A palántákat hiedegyban nevelhetjük. Mikor a palánták szára luddoll-vastagságu, akkor kiültethetők a szántóföldre.

Ha ősszel alsó levelei sárgulni kezdenek, ezek leszedhetők és feltakarmányozhatók. Mikor pedig már egyeb zóldtakarmányaink lefogytak, akkor megkezdhető a szár és a zöld levelek etetése is. A szárat közvetlenül a talaj felszínén kell levágni kis fejszével s azután a szárat a levelekkel együtt felszeccskázni, majd törekl keverve feletetni. Gyengébb fagyok nem ártnak neki; ezért a földről nap-nap után hardható be. Ha azonban igen erős fagyok következtében levelei megfagytak volna, akkor mielőbb savanyítsuk be.

Katholdankint 120—140 mm termésre lehet számítani.

MIRE HASZNÁLJUK FEL A LEFŐLÖZÖTT TEJET?

Sok tejtermelő fölözóállomásknak adja el a tejet. Itt levezzik róla, helyesebben: centrifugálják belőle a tejszint; a lefőlözött tejet visszaadják a termelőnek.

A lefőlözött tej zsirban szegény, de fehérjében gazdag folyadék. Legáltalánosabban fiatal állatok táplálására használják. Nagyon helyesen, mert a fejlődésben levő állat értékesíti legjobban a fehérje-tápanyagokat.

Ha a lefőlözött tej még édes, akkor azonnal etethető. Ha azonban már savanykás, akkor könnyen megérthet a fogyasztó állatnak, amennyiben hasmenést okoz. A savanykás tejet engedjük teljesen megolvadni s csak azután adjuk az állatoknak. Így, alvadtan már nem okoz emésztési zavarokat. *Gratz Ottó* kísérleti igazgató azt ajánlja, hogy önsük és céliből egy fahordóba s állítsuk meleg (20—25 fok) helyiségbe. Hogy biztos és jó alvadást érjünk el, szerezzünk be vajüzemből savanyu író és abból körülbelül 10%-ot keverjünk hozzá. Egy ideig azután saját alvadó sovány tejünkkel tehetünk felre a következő napi adag beajtására. A hardót minden kiürítés után tisztítsuk ki. Ha a sovány tej hideg lenne, azaz nem érne el 20 fokot, akkor 40—50 fokos meleg vízzel föltojtó kannát akasszuk beleje addig, míg fel nem melegszik.

A csikóknak elvasztás után napjában 3—4 litert adhatunk. A borjaknak 5—6 hetes koruktól kezdődően hétről-hétre 2 liter teljes tej helyett 2 liter sovány (édes vagy alvadat) tejet adhatunk úgy, hogy 10 hét után már csak sovány tejet kaphatnak. Hízósüldőknél — fejünkint és naponként 2—3 litert adjunk, darával keverve.

Kitünő csibenevelő is a lefőlözött tej. Egy kísérletben 35 nap alatt a vizet ivó csibék 12,5 dekával, a sovány tejet ivók 20,5 dekával gyarapodtak.

SÜLYOS HIBÁK A BAROMFITARTÁS KÖRÜL

A *baromfiértékesítő Hangya* szövegkötet nemcsak a kereskedelmi lebonyolítással foglalkozik, hanem a munkája közben észrevett hibákat a gazdaközönség tudomására óhajta hozni és ezáltal a gazdatársadalom részére a jobb ár elérhetőség biztosítani kívánja. Magyarországi exportőrjei (kivételre dolgozó kereskedői) közül a baromfiértékesítő Hangya szövegkötet, hogy a legközelebbi árut vihessen külföldre, jelentős áldozattal *angol szakértőt* alkalmazott, akinek feladata az angol piac kiválasztásának megfelelő feloldozásra és csomagolásra kioktatni a magyarországi alkalmazottakat. A mostani baromfi-identitás miatt az angol szakértő tapasztalatait alább, főbb vonásokban ismertettük:

A csirkék *buza és árpa* helyett kukoricával etetik. A legtöbb helyen *állott vizet* isznak az állatok, ami a betegség legfőbb okozója. Az állatok *óljainak tisztaságára* és *célzzerűségére* alig, vagy *semmi gondot nem fordítanak*. A *tejők fészke* nem felel meg, a *szénát* nem cserélik ki frissre, ennek következtében a *tojások piszkosak*.

A *libák, kacsák* óljai általában nem szárazak, nincsenek tisztára meszelve, a szalmát nem váltják. Ennek a következménye az, hogy az egyébként jómínőségű állatok *hibás husok* miatt *exportra alkalmatlanokká válnak*. Ezeknek a rohadat szalmán fekvő állatoknak a tolla sem értékesíthető úgy, amint kívánatos volna.

A *plyukákat* esős időben nem helyezik el száraz, fedett, tisztára meszelt ólban. Továbbá nagy hiba, hogy eladásuk előtt *fűre engedik* az állatokat, ahelyett, hogy *három hétig buzardán, ivón, vagy fölözött tejen tartanák őket*.

XYLAMON

a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen

A holtfa legjobb konzerválója. Megvédi a holtfát minden rágókatörvéstől és különféle rothasztó gombákkal szemben.

XYLAMON

olajszert anyag, mely a fába jól beszűrődik. Ez nem mossa ki, ezért az idő viaszosként marad a fában, holt farészeken jó eredménnyel használják.

XYLAMON

az istállóban elhúzó és távolítottja a legyeket. Az állati tetvek legjobb elűzősere. Baromfiolajokban a legjobb eredménnyel használják.

XYLAMON

a mactári kártevők ellenesére.

XYLAMON

ácsoknak, hornokoknak és asztalosoknak valamint háziállatoknak, mint konzerváló és mint alapfesto szer, legjobb segítőtje.

XYLAMON

aranyéremmel kitüntetett német vegyész. Megrendelhető: „AGRICOLA” k. f. t., Budapest, IX., Üllői ut. 19. szám.

KIS VASÁRNAP

Husvétli harangszó

Husvétli harangszót
Hord a szél százfale.
A mező, az erdő
Örömmel van tele.
Boldog a pacsrta,
A gólya, a fecske,
Boldog az új vetés,
S fán a levelecske.

Husvétli harangszó
A szivekbe csendül.
Tavaszi biztatás
Hallatszik a Mennyből.
Új hit, új reményesség
Napsugara támad
S föltétre a szívből
Elalszik a bánat.

Husvétli harangszó
Biztató szavára
Meggyógyul a beteg,
Vigaszt lel az árva,
S csitúl a fájdalom
Annak, aki szenved.
A megkötözöttnek
A bilincse enged.

Husvétli harangszó
Szállj északra, délre,
Nyugatra, keletre,
Minden messzeségbe
S hirdesd a hitünket
Az egész világnak:
Lesz még, lesz még husvét
S lesz, aki feltámad!

MÓRA LÁSZLO

A HUSVÉTI TOJÁSFESTŐK

Maknak Marci, Nyusznyusz Berei
Művészlelkű két legény.
Husvétli tojást pingálnak
Már a Nagyhét elején.

Megindul a művészkedés,
Eset, festék nem pihen.
Igy lett festőművész a
Két kis nyuszi sebtiben.

Marci szép rózsakoszorút,
Berei báranj rajzol rá.
A végén még Nyuszi király
Úti őket doktorrá

Egyszerre kiállanak fel:
— Az enyém kész, nézz ide!
De elrepedt a tojáshej
S kibukik a kis csibe.

Maknak Marci, Nyusznyusz Berei
Története így esett...
A két nyuszi festményéből
Kis husvétli esirke lett!

MEZES JÁNOS

AZ ARANYPÓK

IRTA: MÓRA LÁSZLO

(Második, befejező közlemény.)

Akkora volt a pók, mint a huvelykujjam. Arany fénnyel vakított, mint a nap sugar. A hátán végigfutó kék csík tündökölt, mint az ég kékje eső után.

A vén káposzi percekig azt se tudta, mit csináljon örömben. Végül is előkotort a bádogszelencéjét s gondosan beletette a kincset érő aranypókot. Fűtyölve, notáztatva, nagyokat kurjantva sietett hazafelé.

Ahogy hazatért, nem szólt senkinek. Az ablakra behunta a zsalukat, nehogy valaki a szobájába láthasson s a pókot kiengedte a szelencéből. Engedte, hogy mászkálhasson, amerre neki jól esik.

Az aranypókokcska nem haragudott, nem siránkozott. Amerre ment a szobában, ahol megpihent, mindent maga után hagyta, el-elészort a valószínűsárgos aranyfonalat, szötte a szebbnél-szebb aranyhálókat.

Az ember le nem vette róla a szemét késő estig. Beldog volt, örült, hogy kicsoda temérdek aranya, mérhetetlen kincse lesz neki pár nap alatt. Mielőtt aludni tért, ágyát vetett a pókocskának. Egy skatulyát kibélelt puha, selymes vattával s nagy gondnal fedte bele az aranypókot. Hadd pihenjen, hadd aludjon a derék állatka, megérdemli.

A vén káposzi hamarosan elaludt. Azt álmodta, hogy ő a világ leggazdagabb embere. Aranyból van a háza, a szekrénye, az ágya, még a ruhája is.

S míg az ember ezt álmodta, az aranypók nagy csendben kiszökött a vattás ágyacskájából, felmászott a gazdája ágyára s megkezdte munkáját. Szötte, fonta, eresztgette az aranyfonalat, mintha csak cernagurigárolt eresztgette volna le valami láthatatlan kéz. Körülfonta az ember haját, megkötötte a kezét, betemette

aranyfonallal a fülét, szemét, száját, orrát, mindenét.

Hajnalra úgy keresztülkaszul fonta a kapzsi ember egész testét, hogy az meg se tudott moccanni, lélekzetet se tudott venni. Mikor éppen a legszebb álmához ért, meghalt.

Megfulladt az aranypók sűrű, nehéz aranyhálójától.

Az aranypókot azóta se látta senki, de nem is kereste. A kapzsi ember temérdek kincsét, pénztét pedig szétosztották Meseország koldusai, szegényei és árvái között. Ha el nem fogyott a sok arany-, ezüstpénzük, talán még ma is abból élnek.

(Vége.)

Fejtörő:

1. N. g. p. n. e.
2. F. l. á. a. á.
3. P. r. s. o. á.

Megjelölés: 1. Nagypénz: 2. Fel-támadás: 3. F. l. á. a. á.

A FALSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TEREZIA

A husvétli asztal

A husvétli szent ünnepek alatt nem lehet elzárkózni a vendégeskedés elől, különösen ahol lányok vannak a háznál. A locsolkodni jövő legények pedig nemcsak a virágot tuzik ki és a piros tojást fogadják el szívesen, de az evés-ivásban se sokáig instálatták magukat. Nagy gyönyörűsége a háziasszonynak, ha ilyenkor látogatott minden jóval el tudja látni s a tálalásnál vagy terítésnél esetleg még olyan kedves meglepetéssel is tud szolgálni, ami a komaasszonynak például nem jutott eszébe.

A husvétli asztal elmaradhatatlanul jellegzetes étele a *sonka*, amelynek elkészítésére, tálalására igen nagy gondot fordít a háziasszony. Régen szokás volt a sonkát kenyértésztaiban sütni. A sonkát egy éjjel át vízben áztatták, azután hirtelen átfőzve, tiszta ruhával jól leszikkasztották, majd rozsliszttel dagasztott, jól megkelt barna kenyértészta gongyölték ujnyit vastagon. A tésztát — több helyen megszkálva — aztán sütőkemencében 3—4 óra hosszáig sütötték s amikor készen volt, a sonkát a kenyértésztaiban hagyták kihűlni.

A sonkát főzés előtt mindenekelőtt jól mossuk meg meleg vízben és nagy edényben annyi hideg vizet öntsünk rá, hogy ellepje. A főzés időtartama a sonka nagysága szerint 2—4 óra, amely alatt a víznek csendesen kell fornia s az elpárolgott vizet mindig pótoljuk. Főzés közben a vizet időnként megkóstoljuk és ha túlságosan sós, leontjuk és friss forró vízzel pótoljuk. Ha a husvilla könnyen belemegy a sonkába, akkor a fazeákat a tüzről leemeljük és hideg helyen hűlni hagyjuk. Lehűlés után a sonkát kiemeljük, megszikkasztjuk és lenyomatva kifagyasztjuk. A sonkával együtt főzhetünk tojásokat is, így igen jól ízű sonkatojásokat kapunk.

A sonka felszeleteléséhez hosszú pengőjű, éles késről kell gondoskodni. Legszebben tálalhatjuk a sonkát úgy, hogy hosszukás talpazatra rakjuk fel. Megfelelő nagyságu másnapos cipőhéját lehámozzuk s a kenyérbélet megformázza, tiszta fehér papírral bevonjuk és erre rakjuk szép sorjában a sonkaszeleteket. Az oldalát keménytojással, aszpikkal, madársalátával díszíthetjük.

Finom csémege a *Husvétli Piros-tojás* hideg ételnek elkészítve. Két

tojás sárgájából 2 és féldeci finom táblaolajjal mártást készítünk. Hámozott főtt burgonyából só, törött bors, kevés hagyma, ecet és olaj hozzáadásával rendes burgonyasalátát készítünk. Hat keményre főtt tojást szélességben kettévágunk, a sárgáját szintén áttörjük, keverünk hozzá sót, törött borsot, kis kávé kanálnyi mustárt és evokánállal az előbb elkészített olajos mártásból. Ezzel a keverékkel megtöltjük a tojásfehérjéket és pontosan egymára illesztjük, hogy egész tojást képezzenek. A megtöltött tojásokat zománcozott tepsiben zsemlyepirító rácra állítgatjuk. A mártásba belekeverünk egy kanál tejszínt, egy citrom levét és néhány csepp breton ételfestéket, hogy élénkpiros színe legyen és végül felolvasztott folyékony meleg aszpikot, hogy a keverékkel bevonhassuk a tojásokat. Akkor a burgonyasalátát tálra rakjuk, ráhelyezük a piros tojásokat, madársalátával koszoru alakban körülövezzük és finomra vagdalt aszpikkal felül teleszórjuk.

Hirtelenében elkészíthető, kellemes, üdítő husvétli ital a *Püspök-ital*, amelyet úgy készítünk, hogy hét deciliter vörös borban egy keserű és édes narancs finoman levágott héját egy napig állani hagyjuk. Akkor főzünk 60 deka cukrot, beledajuk egy narancs levét és ha kihűlt, a leszűrt borhoz adjuk.

A *forralt sör* úgy készül, hogy egy korsó sört felforralunk s azalatt pohárban két kanál cukrot elkeverünk egy tojás sárgájával, ráöntjük a forralt sört és azzal együtt még egyszer felforraljuk.

Puncsbor 56 deka aprított cukrot egy citrom és három narancs levével, meg egy kis üveg rummal jól elkeverünk és befődvé, meleg helyen állani hagyjuk. 9 gramm főlajta teára ráöntünk másfél liter forró vizet, néhány perc múlva leszűrjük és a többihez öntjük.

Kortyolagát: 42 deka cukrot egy citromhéján átörzsoljuk, finomra törjük és két tojás sárgájával meg két deciliter borral behabarjuk: akkor tálban meggyújtunk hét deciliter szilviorómot, keverjük mindaddig, míg jól átmelegedett, akkor (a lángot kioltva) a tojás sárgájával jól összebarjuk és poharakba töltjük.

Tavaszi bor: Ki nem virított mü-

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

gét megfogyasztunk, vastag száraitól megtisztítjuk, aztán jó maroknyit teszünk belőle hét deciliter könnyű fehér borba, cukorral megédesítjük és szeletekre vágott narancsot keverünk közé. Egyórás állás után poharakba töltjük és a narancsszeletekkel együtt adjuk asztalra.

Aranszabályok

A családvédelem egyetlen eredményes módja az, hogy minél több olyan családi kör keletkezzék, amelyben békeség, szeretet és alkalmazkodás uralkodik a testileg is egészséges emberek között. Minden nemzet elsőrendű érdeke, hogy a békes otthonokban felnőtt, egészséges gyermekek legyenek a jövőendő honpolgárai!

A fájdalomcsillapító szerek bevétele sokkal hatásosabb, ha azokat nem pasztilla vagy tabletta alakban, hanem porrá tört alakban juttatjuk a gyomorba, illetve úgy, hogy a port egynegyed pohárnyi vízbe öntjük és kortyonként fogyasztjuk el.

VÁSÁRFIA

Mézeskalács szívem,
Fogadom, fogadom.
Aki jobban szeret,
Csokros rózsá haj! --
Annak oda adom
Igazán!

Istenke vásárján
Könnytálléron vettem,
Egyszerű, de édes,
Teljes szekfü haj! —
Ki szeret meg engem
Igazán?

SZÁMADÓ ERNŐ

Ne féljete, én vagyok!

XIII. Leó pápáról jegyzik fel ezt a kis érdekes apróságot.

Egy Rómában tartózkodó francia festőművész minden összeköttetést megmozgatót, hogy a pápát lefesthesse. Nem ment könnyen a dolog, de végre is sikerült. A rendkívül magas életkoru pápa engedett a festő óhajának és néhányszor modelledt neki. A nagy kegytől elfogult festő munkája azonban kudarcot vallott. A kép, amelytől pedig egész jövője függött, alig sikerült. A Vatikán előkelőségei kedvetlenül szemlélték a műalkotást.

Csak XIII. Leó pápa mosolygott szeliden, s mivel a Szentatyát minden róluk készült festményt jelmondatlalt szoktak ellátni, ezt írta a festmény alá:

— *Nolite timere, ego sum!*
— (Ne féljete, én vagyok.)
Arról hallgat a krónika, hogy ez a Jézus szavaiból vett idézet megalapozta-e a festő boldogulását, vagy sem?

Április

9 VASÁRNAP

Husvétvasárnap

10 HÉTFŐ

Husvéthétfő

11 KEDD

Leő

12 SZERDA

Gyula

13 CSÜTÖRTÖK

Hermenevárd, Ida

14 PÉNTEK

Jusztin, Tibor

15 SZOMBAT

Anasztázia, Atala

A nappal tartama április 15-én: 13 óra 34 perc; e hét folyamán 23 perccel nő. — A hold fénycváltása: Utolsó negyed április 11-én.

Gyermekotthont avatott a Kormányzó Úr hitese

Virágvasárnapján megélelünk a Szunyogsziget. A MFTR-gyermekotthont avatta fel a kormányzó hitese. Az ünnepségen Kunder Antal kereskedelmiügyi miniszter és Winckler István elnök-vezérigazgató is résztvett az előkelőségek sorában.

Az új gyermekotthon a hajósok gyermekeinek gondozására épült. Hosszu földszintes épület. Középen oszlopos, virágdíszes tornác. Három része van: a hajós gyermekotthon, a munkásotthoz s az ötköz. Az intézmény régi hiányt pótol: a vándorló hajókban hányódó gyermekeknek nyújt otthont. Máris jelentkezett 17 fiú és 8 leány.

A mosolygó főmoltósága asszonyt, aki a megnyitás után meglátogatta őket, árvalányhajás tulipáncsokkal fogadták és kelkesen megjellegtek. Kérdéseire bátran és elfogulatlanul válaszoltak a gyermekek.

A kormányzó hitese távozásakor legteljesebb elismerését nyilvánította a fontos intézmény életrehevásáért.

Adományok a szlovákiai Magyar Házak javára. Szekesfehérvár város elvállalta a nyitási Magyar Ház felépítését. A városnak az a kikötése, hogy mivel Nyitra Prohászka Ottokár püspöknek szülővárosa, a felépítendő Magyar Ház egyik szobáját Prohászka-szobának nevezzeik el. — Szolnok város képviselőtestülete 1000 pengőt szavazott meg a szlovákiai Magyar Házak javára. — A szegedi Ferenc József Tudományegyetem tanári és tisztviselő-kara a szlovákiai Magyar Házak mozgalom céljára 529.10 pengőt adományozott.

Teleki Mihály gróf egy tizenharmadik gyerek keresztapja. Teleki Mihály gróf földmívelésügyi miniszter, amikor Miskolczi Hugó országgyűlési képviselő beszámolója alkalmából Nagylétán járt, megkérték, vállalja el Szilágyi Sándor legeltetési társulati pásztor tizenharmadik gyermekének keresztapását. A miniszter örömmel tett eleget a felkérésnek.

Hétaszótvén kilométeres repülősebességgel egy óra alatt. A német Heinkel-művek egyik vadászrepülőgépe új gyorsasági világrekordot állított fel. A rekordgépet Dieterle repülőkapitány vezette. Dieterle az előirt három kilométeres távon az együléses vadászgéppel 746.66 kilométer sebességgel ért el és ezzel az olasz Angelo által 1934 október 23-án elért 709.209 kilométeres óránkénti sebességét 37 kilométerrel túlszárnyalta.

A miniszterelnök látogatása a cserkész táborban. A hárshegyi cserkész táborban napok óta nagy élet folyik. Megkezdődött a 18-ik országos őrsvetőképző tábor, amelyen 1200 cserkész vesz részt. A cserkészek közül nyolcszáz a régi trianoni határon belülről, négy száz pedig a visszacsatolt Felvidékről került a táborba, hogy itt őrsvetővé képezzeik ki. Április 4-én délután előkelő látogatók voltak az őrsvetői tanfolyamnak. A délutáni órákban vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter tekintette meg az elhelyezést és a tanulást. Este pedig Teleki Pál gróf miniszterelnök tett látogatást, de nem magas közjogi méltóságában, hanem mint a legelső magyar cserkész, cserkészruhába öltözve a régi ismerős vezetőket és a lelkes vidám fiúk között. A miniszterelnök együtt költötte el a vacsoráját a táborozó fiukkal, majd a vacsora után táborüzem mellett a hangulatos holdvilágos éjszakáig sokáig hallgatta a cserkészzenét. Végül, mint idős cserkész oktató és lelkesítő előadást tartott a fiatal őrsvetőjelölteknek. A fiúk cserkészszövegével, háromszoros huj, huj, hajrával köszönték meg a legfőbb cserkész gyonyörködőt és lebilincselő tanulságos előadását.

Az erdélyi határvidéken tilos rádiót hallgatni. A román katonai parancsnokságok Erdély-szerte elrendelték, hogy a magyar rádióállomások kötelesek felvevőkészülékeiket beszüntítenni. Sok városban a beszüntíttetett rádiókészülékeket később visszaadták, illetőleg a beszüntítéssel kiadott rendeletet visszavonták. A határmenti városokban azonban a határtól husz kilométeres körzetben a vevőkészülékeket nem tarthatják üzemben. A hatóságok valamennyi rádiókészüléket lepecsételik és lepecsételve adják vissza a tulajdonosoknak.

Hósi halottat temettek Vásárosnaményben. Bihari István tartalékos őrsvetőt, aki az Ung partján vívott harcban hósi halált halt, Vásárosnaményben temették el díszos katonai pompával. A temetési szertartást Kelemen Gyula református esperes vezette. A temetésen mintegy negyvenen vettek részt és kegyelettel áldoztak a hósi halott emlékének.

A löszerszám ápolása. Az „Üstökös” folyékony bórápolószer pótlhatatlan a löszerszámok, csiznák, bakancsok, bórernyűk ápolásánál. Különösen a mai viszonyok mellett van szükség a drága bóranyagok szakszerű kezelésére és megvédésére, mert a termelés eredményességét leginkább a kiadások csökkentésével tudjuk biztosítani. Az „Üstökös” jogszavat gazdánk ezreinek elismerése bizonyítja, mert hatása biztos, használata gazdaságos.

Neubauer Ferenc ny. államtitkár meghalt

Neubauer Ferenc dr. kaposvári ügyvéd, a somogybajomi kerület volt országgyűlési képviselője és volt igazságügyi államtitkár, a Falu-Gazdaszövetség választmányi tagja 57 éves korában hirtelen elhunyt. Neubauer Ferenc részvevő volt a háború előtt a Nagyatádi Szabó István-féle kisgazdapárt megalapításában és értékes tudományos közgazdasági tevékenységet folytatott. Tanulmányt írt a somogyi megyei „egyke”-ről, a földbirtokpolitikai reformról és a második Nagyatádi-féle reformjavaslatnak előadója is volt a parlamentben. Halála előtt a Somogyi megyei Kisgazda Szövetség megbízásából megírta Nagyatádi Szabó István életrajzát és politikai pályafutását. Temetése április 5-én délután folyt le Kaposvárott, igen nagy részvét mellett.

Irak királyának halálos autóbalesete

Irak állam 27 éves uralkodója, Ghazi király, április 4-ére virradó éjszaka autójával szerencsétlenül járt és életét veszítette. A király maga vezette autóját, amely egy villanypórnának rohant és darabokra tört. A fiatal uralkodó súlyos koponyatörést szenvedett és halála előtt nem is tért eszméltre. Utódjául néhány éves kislfiát, Faisal emirt kiáltották ki, melléje nagykorúságáig a szerencsétlen uralkodó öccsét kérték fel a kormányzasi teendők ellátására. Irak állam a világ egyik első olajtermelő helye. Azelőtt Mesopotámia-nak nevezték. A világ legrégebb lakóhelye, mert a hagyomány szerint itt volt a Paradicsom-kert, ahol Ádám és Éva éltek, amíg a büntető angyal ki nem űzte őket.

A „Magyar a magyarért” mozgalom a ruszin lakosságért. A ruszin nép helyzetének javítására a magyar kormány minden áldozatot meghoz. Ezt mutatja az is, hogy a hadtestparancsnokság mellett működő polgári osztály tíz vagon kukoricát és rozsot osztott ki az inséges lakosság körében. A Magyar a magyarért mozgalom száz vagon kukoricát és ötven vagon burgonyát becsatolt rendelkezésre a ruszin nép között való díjmentes kiosztásra. A ruszin nép kedvence husvéti cledelének, az úgynevezett pászkalalásnak az elkészítésére husz vagon nulláslisztet osztott a mozgalom, ezenkívül még nyolc vagon káposztát, négy vagon heringet és négy vagon napraforgóolajat. A mozgalom ezenkívül szász erselelcsomagot oszt ki. Ezek mindegyikében 1 kilo liszt, 1 kilo kukoricaliszt, félkiló cukor és félkilo szalonna van.

Vitézi székházat avattak a baranyai vitézek

A pécs-baranyai Vitézi Szék kettős ünnepet ült április 2-án. A vármegyei vitézi nappal egyidőben felavatták az új vitézi székházat. A vitézi ünnepen Igmándy-Hegyesy Géza vitézi törzskapitánnyal az élen számos katonai előkelőség, a vármegye és város vezetősége, valamint egyházi és világi előkelőségek jelentek meg. A közgyűlést istentisztelet előzte meg. A székkapitány jelentése szerint Baranyában 1290 katasztrális holdon hatvan vitézi család telelítették le 270 gyermekkel. 27 új ház épült a bányász vitézek számára. A vitézi telkek 15—20 holdasak 5452 holdon. A vitézekhez Igmándy-Hegyesy törzskapitány szölgött. Ismertette a Vitézi Rend célkitűzéseit és szavait így fejezte be:

— A vitéznek nem politikálni kell, hanem engedelmeskedni és bizni a vezetőkben.

Egyperces munkaszünet volt Nagypénteken. Szendy Károly budapesti polgármester rendeletére Nagypénteken délután 3 órakor, az Ur Jézus halálának emlékeztetőre a forgalom és a munka a BSZKRT-nál is, a városi üzemeknél is egy percre szünetelt. Az Actio Catholica kérésére a Gyariparosok Országos Szövetsége, a Baross Szövetség és a Katolikus Összetartás Szövetekek is csatlakozott ehhez a mozgalomhoz.

Egyperces munkaszünet volt Nagypénteken. Szendy Károly budapesti polgármester rendeletére Nagypénteken délután 3 órakor, az Ur Jézus halálának emlékeztetőre a forgalom és a munka a BSZKRT-nál is, a városi üzemeknél is egy percre szünetelt. Az Actio Catholica kérésére a Gyariparosok Országos Szövetsége, a Baross Szövetség és a Katolikus Összetartás Szövetekek is csatlakozott ehhez a mozgalomhoz.

ADÁS-VÉTEL

Rév-Komárom legforgalmasabb helyén egy üzletház, hatvanegyes pékséggel, darálommal — öregségi miatt — eladó, esetleg beáruadó. Érdeklődni lehet: Virágh Vincéné, Komárom, Rákóczi Ferenc-u. 5.

Gróf Teleki Pál Szerencs diszpolgára. Szerencs nagyközség képviselőtestülete gróf Teleki Pál miniszterelnököt, a tokaji választókerület országgyűlési képviselőjét a magyar nemzet javára véghezvitt mérhetetlen munkálkodásáért szerény halálja jelölül közfelkiáltással diszpolgárára választotta meg.

Internáltak egy paprikahamisítót. A budapesti élelmiszerbíróság Ricsinger István géderlaki lakos, mezőgazdasági munkás paprikahamisításért 60 napi elzárásra büntette. Miután tettét már több ízben elkövette, az élelmiszerbíróság megkeresésére a rendőrség most internálását rendelte el.

Egy hercegovinai földmunkás könyveit adja ki a belgrádi tudományos akadémia. A jugoszláv tudományos akadémia két néprajzi szakmunka kiadását tervezi, amelyeket egy szegény hercegovinai földmunkás írt. Az iskolázatlan tudóst Micsevica Ljubónak hívják, jelenleg ötven éves és a vijejneticai barlang őre. Ezt a barlangot gyakran keresik fel kutató tudósok és az őrelük való beszélgetések folyamán kapott kedvet a tudományos kutató munkához. Előbb cikkeket írt a belgrádi néprajzi folyóiratba a hercegovinai népszokásokról, majd 1936-ban a jugoszláv földrajzi társaság tagjai közé választotta. Most két nagyobb munkáját kiadásra küldte be az akadémiához. Az akadémia a két szociográfiai művet el is fogadja és rövidesen megjelenteti. Egyik mű a nép dolgozó asszonyainak, a másik pedig a hercegovinai földmivelőknek életét ismerteli.

Magyar-jugoszláv határközi értekezlet volt Felsőszőlőknön. Magyar-jugoszláv határközi értekezlet volt március 30-án a szentgotthárdi járásban levő Felsőszőlőknön. A határközi értekezlet megállapította, hogy az utolsó negyedében a határforgalom élesen fordultak elő különösebb panaszok és mindkét oldalon pontosan betartották a határközi forgalom megállapítását. A bizottság másik orvondetes megállapítása volt, hogy az esztendővel kezdett sürin előforduló jugoszláv bandabetérekek teljesen megszűntek és sem a magyar, sem a jugoszláv határszéli lakosság semmilyen támadásról nem fejegetik.

Jelentkezés repülőgépezetói kiképzésre

A Horthy Miklós Nemzeti Repülő-Alap támogatásával az ifjúságnak a motoros repülésben való rendszeres kiképzésére ezidén Budapesten, Debrecenben, Kassán, Pécsen és Szegeden a Magyar Aero-Szövetség a kötelekbe tartozó sportrepülőgyesületek utján repülőgépezetói kiképzés tanfolyamokat szervez, amelyek előreláthatólag június hó 1-től szeptember hó 30-ig tartanak.

A kiképzés díjtalan. A kiképzésre megfelelő testi alkalmasság esetén pályázhatnak oly magyar állampolgárok:

1. A kiképzés kiképzésére 8 osztályú, vagy ezzel egyenértékű középiskolának legfelsőbb osztályát elvégzett és 1939 október 1-én 18. életévüket betöltött, de ebben az időben 24. életévüket túl nem lépték;

2. akik valamely középiskola 4 osztályának elvégzését igazolják, ha folyó évi október 1-ig 18. életévüket már betöltött, de a 20. életévüket még túl nem lépték.

A motor nélküli repülésben kiképzettek előnyben részesülnek. Ezeket a tanfolyamokon nem vehet részt, aki katonai kötelezettségének már eleget tett.

A részletes pályázati feltételeket írásbeli kérésre a Magyar Aero-Szövetség (Budapest, V. Vigadó-utca 2.) az érdekelteknek megküldi. A felvételi kérelmeket teljesen felszerelve április hó 15-ig kell a Szövetséghez benyújtani.

Rövid
történet

SZÉLLED MÁR A FELHŐ...

Irta: BÉKEFFI LÁSZLÓ

Aki járatos a keszthelyi vásáron, az többször nedves gubával tért haza, mint szárazzal. Mondják is ám a falusiak nagy szárazság idején, már csak jönné a keszthelyi vásár!

Ime, most is. Kelet felől pörkölt a nap heve, ez meg is tartott majd egész nap. Alighogy azonban végigbuggott a szántói gőzmalom uszonnaidei kürtje, megjelent az első gomolyogott a Somlyó bal sarkában, az pedig esőt hoz.

A plébános leste már azt a sarkot, legelső is volt, aki észrevette. Vásárra készült. Eppen a keszthelyi vásárra. Mondta is Jánosnak, öreg húséges kocsisának:

— János, János, közelebb lesz nekünk Sümeg. Nem kívánok én a keszthelyi vásárra járni.

— Ott van pedig az igazi lóvásár, plébános uram! — mondotta János.

— Elhiszem én azt János fiam, — felelt a pap — csak az nem tetszik nekem, hogy legtöbbször megázik az ember, meg ott igen sok a kupec.

— Ammán mindakettő igazi, tisztelendő uram, — magyarázta János, — de majd eliparkodjunk az eső elől, a kupecokra meg vigyázzunk, azoknak sem nem adunk, meg azoktól nem is veszünk. Megnyugodott a plébános.

Igaz van Jánosnak. Kupecnek nem adunk, kupecből nem is veszünk.

Mert nagy dolog volt készülöben a parochián. Elhatározta a ház, hogy eladják a Szellőt, meg a Fecskét. Igaz, még megteszik a magukét, de tudja Isten, már ott esztendeje szolgálnak, valahogyan úgy van az ember velük, megunja a jószágot, ha sokáig látja.

— No meg, — vetette közbe az öreg harangozó, — nem kell elfelejteni, Tisztelendő Uram, hogy a rudas billent az elejéle, a nyerges meg botlik. A templomatya is sokszor hangoztatja ezt. Az pedig ért a lóhoz.

Folytatása is lett volna a sok ócsárlásnak, ha a gazda védelmébe nem veszi a kiszolgált két állatot.

— Beszélhetnek kendtek. Azért nincs az egész környéken ilyen két kövér ló, mint az enyimek.

— Pislog is rá mindig a Perkál zsidó, már szeretné Bécsbe szállítani — virslibe.

Igy dobja a mérleg serpenyőjébe a súlyt kántor uram, aki addig szokta mérgecsinálni plébánosát, míg az le nem küldte haragjában a pincébe borot.

Most azonban más lett a dolog vége.

— Engem nem birizálnak többet a lovaimmel! Készüljön János! Elmegyünk a vásárra. Olyan két lovat veszek ott, hogy olyan még az ötvösi grófnak se lesz! Mert bizony sok csufaságot hallott már a lovaira. Pedig lovak voltak azok. Megbízható húzók, szükség szerint el is kocogtak, csak már mindenki megszokta őket.

Ezért leste a tisztelendő ur a somlyói hegyormot, mert vagy onnan, vagy Sümeg felől jön a maradás eső. Az a felhő pedig egyre nagyobb lett. Estére kelve már nagy cseppekben, karikásan hullt a zápor.

— Ugy látszik, az Isten sem akarta, hogy Keszthelyre menjek.

Békeségben lepihent a ház. Künn szakadt az eső. Hajnaltájában feljegy a plébános. Mintha valaki az ablakot zörgetné, de nagyon. Egyszer csak beszól János nagy dicsértéssel:

— Plébános ur! Plébános ur!
— Mi baj van, János?

— Semmi istáalom, csak azt akarom mondani: szélled már a felhő!

— Hát osztán?

— Ammónod vagyok, mehetünk a Vásárra.

Ennél rosszabbat sem mondhatott volna. El is maradt a szokásos reggeli keltési pálinka. Azt meg János nem vette észre nagy örömeben.

— Megyünk János, megyünk, csak készüljön!

Volt idő a felázott uton a morfondirozásra.

— Kupecnek nem adok... kupecből nem veszek...

Nagy volt a vásár. Nem csoda, a tegnapi eső lehűsítette a rekkenő meleget. A szokásos esőtől sem kellett félni, mert az eltévesztette egy nappal a vásárt.

Hamarosan eladott a plébános. Egy szegényes, kezdő gazda vette meg a kiszolgált táltosokat. Sokat rimáncodott szegény, hogy kevés a pénze, jobbakt nem tud venni, de azért majd szépen, lassan elszántogat ezekkel is. Meg is kapta kétszáz forintért párban.

Délelfele járt már az idő, még nem voltak új lovak. Hiszen lehettek volna. A sok kereskedő, kupec folytonosan a tisztelendő körül rajzott. Szó, ami szó, voltak is szép, szemrevaló lovak. Nem egyen akadt meg a plébánosnak is, Jánosnak is a szeme. De eszükbe tartották a fogadalmat:

— Kupecnek nem adok, kupecből nem veszek.

Meg, ha szépek is voltak ezek a lovak, mind olyan csipkehús, agárhasu, vékony nyaku pilingák voltak. Hogyan is huznák fel a nagy batárt a dágványosombokon?

Egyszerre csak szembetűnik két erős, tagbaszakadt, kövér, szépen gondozott ló. Jóképű fiatalember árulta a lovakat. Alkudoztak... aztán hamarosan meg is lett a vásár. Jótállást ígért a gazda minden hibáért, csak azt jelentette ki, hogy ekében még nem voltak fogva. Hogy majd szántani tudnak-e, arról nem felel.

Nem szántanak ezek én nálam. Elég lesz nekik a parochiájárás. Ki is fogna ekébe hároméves csikókat? Vén ló való, meg okór.

Megnyugodott erre az eladó polgár is. Tehát minden rendben volt. Mentre az ut is felszaradt, jökévdüven trappoltak az új lovak hazafelé... Boldog volt János, de boldogabb a plébános. Megszűnik hát a viccelődés, csipkelődés. Igaz, hogy ezeket hat-százért vette, de szép lovak is, erősek is, kövérek is. No, hát jó husban vannak. Ejnye, erre kellett volna egy kicsit gondolni, mert az a fránya kántor megint ráfogja, hogy ilyenek valók virslibe, nem az a sok sovány-ság... Se baj... Ha ezután is csufolódik, leküldöm a pincébe, rá is zárom az ajtót... rá biz én...

Amint szemlélteti a lovakat, odaérek a kanyarodóhoz. Látja ám, hogy János jóízűen alszik, a lovak meg maguktól befurdolnak az utra. Ejnye! Eppen itt szóltak az ő lovai is meglassadni... Meg ezek is... Amint lassan ballagnak, meg-megbillent a rudas, a nyerges meg mintha botlana egyet.

— Hü a mindenit, János? Nem ezek voltak a mi lovaink?

— Tisztelendő uram, szélled már a felhő.

— Szélled ám a te fejed, te vén számar! Ne aludjál! Nézd! A rudas billent, a nyerges meg botlik... Ezek a mi lovaink!

— Megtisztalem a plébános urat, én is úgy vélekszek, de majd ha hazerünk... akkor bizonyosat tudunk.

— Miért, hogyan?

— Ugy instálom, amikor kieresztem az istrángbul őket, osztég, ha maguktól betalálnak a helükre, akkor a mienkek voltak... Addig pedig homalokos vagyunk, mint az loccaik egyből, aki teli vót felhővel...

Bizony, a lovak helyükre találtak... A rudas is, a nyerges is.

A lóleveleken meg olvasta a plébános: eladó neve: Rosental Izidor.

Minden előfizetőjéti!

egy új előfizetőt

kér a VASÁRNAP

kér a VASÁRNAP

kér a VASÁRNAP

kér a VASÁRNAP

kér a VASÁRNAP

kér a VASÁRNAP

kér a VASÁRNAP

A mi költőink

Szeretem a földet

A határban van egy darab földem,
Ha kimegyek, szívem, lelkem örvend.
Hogyha látom a sárguló búzát,
Megáldotta Isten a jó munkát.

A földemet szomszéd el nem szántja:
Körül em az mély árokkal ásva.
Elmondhatom: van cserépes tanyám,
De mi haszna, ha nincs barna babám.

Szeretem én a bőtermő földet,
Délbábos, virágos Alföldet!
Amíg élek, testemet ottartja,
Ha meghalok, betakar a hantja.

FURKA ANDRÁS
(Dévaványa)

Köszönöm az éjszakákat

Köszönöm az éjszakákat,

A szerelmes csók-rózákat.

Köszönöm, hogy oly rossz voltál:

Nekem szent vagy, élő oltár,

Habár érted rám pokol vár.

Érted mindent feláldoztam...

Senki lettem... Elkárhoztam.

Pokollá vált sok szép álmom...

Köszönöm mind... Érted álom...

Ha meghalok, azt se bánom!

MAJZIK VIKTOR
(Nagykőrös)

Dal a csókról

Csókkolt engem már menyecske,
Csókkolt engem kisleány,
De többet ér egy lány csókja
Száz menyecske csókjánál.

Erett virág a menyecske,
Rózsabimbó a lány;
Ajkán fakad a szerelem,
Mint tavaszi rügy a fán.

Csókkolt engem már menyecske,
Csókkolt engem kisleány,
De többet ér egy lány csókja
Száz menyecske csókjánál.

IFJ. AVAS JÓZSEF
(Szalafő)

Találja ki!

MAGAAHISFEAMG
SADYMRUEVPTYA

Ezt a 28 betűt, a felső sor első betűjétől, bizonyos sorban úgy olvassuk össze, hogy az utolsó betű az első sor betűje legyen s az így kapott mondatot kell beküldeni.

A levelezőlapra irt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező megfejtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtéseket küldenek, előfizetőiborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A Találja ki! eredményét a 18-ik számban közöljük.

A 12-ik számban közölt Találja ki! megfejtése:

néhány értékes könyv

1. Név.
2. Ablak.
3. A csizmában a szeg.
4. Noé bárkájában.
5. Ádám.

Beérkezett huszonöt megfejtés. Könyvjutalmat küldünk

Tóth P. Ignác (Csécsé,

Köblös István (Orosháza)

előfizetőink címére.

Hogya a rabszolga a régmúlt világban engedetlen volt, fellázadt, kötelességét elfelmasztá, vagy ha nyavalyás lett, a hideg lelte, diergette, nem tudott dolgozni, akkor előhozta a király a tüzzel párosult italt. Inni kellett a rabszolgának, amíg csak tele lett, akkor aztán elbocsátották az egész nép szemláltára, hadd kacagjon rajta minden ember, „ni hogy tántorog a nagy hős”, hogy verí magát földhöz, pedig senki sem vetnéki gárcsot; a bóles népszónok badar ostobaságokat beszél, danol és kecskétáncot jár, a gyerekek csufolják, amikor el-elhasal, nagy visítással kacagnak fölötté.

A részeg ember nem ember, hanem — állat. Ez volt a legnagyobb büntetés a rabszolgára nézve: a részegség.

(Részlet Jókai Mór gondolataiból.)

Egy kis mosoly

Két gyerek beszélget:
— Te, játszunk állatkertet!
— Jó! Hogyan játszunk?
— Én leszek a majom és ugrálok.
— Jó. És mit csinálok én?
— Te? Te hozol nekem süteményt és etetsz. Ha nem jót hozol, a fejedhez vágom.

Asszony: Mi bajod van, kedves férjem?

Férj: Rettenetesen fáj a fejem!

Asszony (megkönnyebbülten): Na, hála Istennek! Már azt hittem, hogy rám haragszol.

— Mondja, pincér, nem tud ajánlani valamit, ami jól hűsít?

— Tessék talán levetni a kabátot.

— Szeretnék valami olyasmit ajánlkozni a feleségemnek, aminek mindig örülni fog, ha ránéz.

— Ajándékozz neki egy zsebtükröt.

— Sajnálom, kedves Pemete ur, de vörös embernek sohasem leszek a felesége.

— Akkor legalább azt engedje meg, Manci kisasszony, hogy egy év múlva újra megkérdezhessen.

— Gondolja, hogy egy év alatt változni fog az izlésem?

— Nem, de az orvosom azt mondja, hogy egy év múlva teljesen kopasz leszek.

— Mikor lesz kész a tavaszi felöltöm, mester?

— Majd ha a télikabát árát ki tessék fizetni.

— Az soká lesz, addig nem várhatok.

Ujabb vélemények a rákoshegyi baktériumőről.

Fodor Gábor (Hajdúböszörmény): Hálás vagyok a baktériumőröknek. Az állataimat egészségessé tette és az 1938. évben a szörök szála sem görbült meg sem sertésnek, sem aprómarháknak. Istené legyen a dicsőség érte. Mindenkül jóságára részére ajánlom. — Fekete János (Füzessyvárgat): Nagyon örülök a tavalyi hozatalnak; most kérek 8 litert és a szomszédom részére is kérek 4 litert. Hálásan köszönöm a baktériumőröt és étetem sokáig. — Bán András (Dunaszentgyörgy): Kérek 15 liter rákoshegyi baktériumőröt, mert nélkülözhetetlen és nagyon jó. — Ughy Károly (Óhid): Kérek 6 liter baktériumőröt utánvéttel. Már 3 éve használom s szerintem nélkülözhetetlen a szárnyszoknál és sertésnek. — Simon Ferenc (Nagykőényes): A baktériumőröt mindenkinek melegen ajánlom. Jó hatásáról igazán meggyőződtem, úgy magamról, mint szomszédomról. Kérek most is 8 litert. — Szives felvilágosítással és ingyenes prospektussal szívesen szolgál: *Aultzkaj Ottó vegyszerkereskedő, Budapest, VII., Dob-utca 84.*

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza tiszavidéki 77 kg-os 20.60-20.85, 78 kg-os 20.80-21.05, 79 kg-os 21.10-21.35, 80 kg-os 21.10-21.35, felsőt, és duna-tiszaközi 77 kg-os 20.55-20.80, 78 kg-os 20.75-21, 79 kg-os 20.95-21.20, 80 kg-os 21.05-21.30, feje-mezrel 77 kg-os 20.60-20.85, 78 kg-os 20.80-21.05, 79 kg-os 21-21.25, 80 kg-os 21.10-21.35, (bóbit dunántúli 77 kg-os 20.55-20.80, 78 kg-os 20.75-21, 79 kg-os 20.95-21.20, 80 kg-os 21.05-21.30, rozs pésty, 14.70-14.80-15, sórúpra kiváló 19.75-20.25, sórúpra elsőrendű 19-19.50, tak. árpa elsőrendű 17.50-17.75, közép-műnőségű 17.30-17.50, val elsőrendű 22.65-22.75, középmin. 22.50-22.90, tengeri tisztántúli 14-14.10, 8-as buzaliszt 16.40-16.70 pengő 100 kg-ként.

Határvidéki. Rozs májusra 14.75-14.76, júniusra 14.90-14.95, tengeri májusra 17.03-17.05, júniusra 17.30-17.32 pengő 100 kg-ként.

Magpiac. Lucerna nyers 175-215, ólomzárólt 270-285, löhère nyers 80-100, ólomzárólt 128-138, szőszökűkényi 38-38, tavaszi búkköny 17.50-19, köles fehér 18-22, vörös 18-19.30, repec, alajjári paritás 26-26.50, tökmag nagy 27-28, kicsi 23-24, Viktória borsó 18-19, expresszörös 18.50-20, bab, dunai szokvány 26-26.50 lencse nagy 36-43, közép 22-27, kicsi 20-22, mák uradalmi kék 120-125 pengő mm-ként.

Abraktakamány. Árpakopra 14.80, borsóhéj 20, buzakopra 13.75-14, buza-takamányliszt 16.50-16.75, kókuszpor 14.75, lenmagpogácsa 17, napraforgópogácsa 15.25, szárított rápaszelt 11.50, ropogócsa 11.20, rozskopra 13, melisz 10.50, halliszt 45 pengő mm-ként.

Takamány. Réti széna Ia 7.50-8.20, IIa 6.50, IIIa 5.50-6, lucernaszéna 10.50-11 pengő mm-ként. Tenyészmarhák és jarmosókrók. Ia beföldi jarmosókrók (tarka) és beállítani való tinó 52-56, Ia beföldi jarmosókrók (fehér) és beállítani való tinó 54-58, 1½ éves tiszó 50-52, 1¼ éves tinó 50-54, fiatal, friss fejős tehén 70-80 fillér kg-ként elősúlyban.

Vagómarha. Blika, magyar, IIIa 34, tarka, IIIa 43-50, IIIa 34-42, ókor, magyar, IIIa 48-54, IIIa 36-46, tarka, Ia 75, IIIa 54-70, IIIa 34-53, tehén, magyar, IIIa 46, IIIa 39, tarka, extrán 68, Ia 60-65, IIIa 44-59, IIIa 33-43, bivaly, magyar 17, növedék 30-64, ki-csontozni való 15-32 fillér kg-ként elősúlyban.

Borjú. Ia 77-80, IIa 70-76, IIIa 50-64 fillér kg-ként elősúlyban. Ló. Izás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 300-500, izás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 260-420, alarendelt ló 50-250, vágo ló 60-270 pengő darabonként.

Juh. Külföldnek megfelelő Ia fiatal ür, darabonként 50 kg súlyban 44-48, Ia fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban 48-50 fillér kg-ként; etetés-tálat után gazdaságban mázálva, 3 kg súlylevonással.

Sertés. Uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on aul 94-100.50, szedettsertés Ia 92-95, IIa 85-90, silyány minőség 76-84, bregsertés Ia 80-84, IIa 68-76, angol tükösertés 92-95, angol sonkasertés Ia 92-95.50, angol sonkasertés IIa 76-90 fillér kg-ként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 132-148, sózott 150-200, füstölt 150-240, hár 148-160, tepertő 160-220, sertészsír helybeli 144-168 fillér kg-ként. Nyersbőrök. Marhabőrök ára sem a budapesti, sem a vidéki vágóhidakon nem változott. - Pitilnek iránt továbbra is elég élénk az érdeklődés. Az árak változtalanok. - Borjubőr, feles, hosszulábu 1.40-1.45, feles, rövidlábu 1.50-1.55 P-t fizetnek kg-ként, zóldsúlyban. A vidéken, hosszulábu fejfel 1.80-1.85, rövidlábu fejfel 1.90-1.95 P. Száraz fa-lusi bőr 2.20-2.40 P. - Lóhór 11.10-12, kereskedelmi árú 220 cm-en felül 12-12.50 P, 220 cm-ig 15, 180-200 cm-ig 30 százalékos olcsóbb. Csikóhbőrből 2 darab számít 1 lóhbőrnek, 3 öszvérvagy számarbőr 1 lóhbőrnek számít. - Juhbőr: magaszajyas száraz merino juhbőr 90 fillér, zombugajyas 2 kg-on aul 1.30-1.40, 2 kg-on felül 1.10-1.20 P kg-ként. Irha 1.05 P. Vegyes uradalmi juh-bőr, osztályozatlanul 60-70 fillért je-gyez. - Báránybőr: vidéken száraz

árúert 1.80-2 pengőt fizetnek kg-ként, szarv és csont nélkül, fehér alapon, A tarka és zombuga ennek a felét éri. - Kecskebőr 2.80-3 pengő darabonként. - Gyödbőr 60-70 fillér darabonként.

Toll. Ia Ruf 7-7.20, Ia Ruf 5-5.20, IIa Ruf 3.80-4, IIIa Ruf 2.50-2.60, bizott toll 3.85-4, Ia fozott toll 5.20-5.30, IIa fozott toll 2.90-3, Ia pehely toll 11.40-11.50, IIa pehely toll 8.50-8.60, fehér kacsa 3.85-3.90, szürke kacsa 2.10-2.20 pengő, tarka csirke 27-35 fillér, kg-ként.

Vad és vadhus. Szarvasomb 220-240, gerince 300-400, lapocka 100-120, többi része 30-50, 5z gerince 400-500, comb 240-260, többi része 30-100, vaddisznó, gerince 160-240, comb 160-240, többi része 160-200 fillér kg-ként.

Halpiac. Harcsa, nagyszig szerint 240-400, csuka 160-300, ponty 120-200, kárász 120-140, compó 120-140 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyúk 250-400, csirke, újdonság 150-250, rántani való 180-250, sülti való 240-350 fillér darabonként. Leölt baromfi: Tyúk 160-200, csirke, újdonság 320-450, rántani való 240-380, sülti való 200-360, ruca bizott 170-220, lud bizott 150-230, pulyka bizott 150-240, libamáj, nagy 600-1000, kicsi 300-700 fillér kg-ként. Tea tojás 10 darabig 7-9, főzőtojás 6-7, apró 6-7 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, le-főzött tej 10, ainfűtött 80-100, tejszín 180-220, tejföl 110-120 fillér literen-ként. Centrifugált vaj 340-350, főzővaj 300-320, tehénúrt sovány 70-80, juh-túró 180-240, kevert túró 140-80, juhsajt 200-240, trappista 200-260 fillér kg-ként.

Zöldszé. Sárgarépa 12-20, potrezse-lyem 16-24, kevert zöldszé 16-24, zeller 24-36, kalaráb 12-20, vörös-hagyma makói 20-24, közönséges 14-20, tökghazma 24-40, cékla 16-28, fe-jeskaposztá 24-36, savanyított kaposztá 18-20, kelkáposztá 20-34, vöröskaposztá 30-44, fejjesallás 8-30 (db-ja), toma 60-120, burgonya foltolt 18-26, Gálbaba 12-14, geszi rózsá 12, nyári rózsá 14-16, Ella 8-11, kifli 24-30, tömött csiperke-gomba 160-280, szárított 400-1000, sóka 70-160, paraj tisztított 30-72, feketeerék 16-24 fillér kg-ként. Hóna-poszrotek esomónként 16-40 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 78-180, szilvaiz 120-160, gyümölcsiz 120-300, dió keményhéjú 120-168, dióbél 400-450, mogyoró 280-280, mogyoróbél 440-500, héjazott mandula 440-640 fillér kg-ként.

Fizser és egyéb. Paprika, édes nemes 420-560, félédes 360-480, rózsá 320-380, mák, kék 160-180, pergetett méz 180-200, kőmennyaz 200-320, szin-zappan 96-120, közönséges 56-96 fillér kg-ként.

Bor. A borpiacon a kereskedelem a hosszú idő óta érvényben lévő áronakon, azaz kommerszborokat minőség szerint Malligand-fokokent 2.8-3 filléres, na-gyobb tételi uradalmi borokat 3-3.5 filléres áron vásárolja.

Szesz. A szeszgyedáruságnál a forgalom az összes szeszfelhasználásból e héten is élénk keretek között mozgott változatlan áron.

Gyümölcspálinka. A törökütpálinka 3.70, sörütpálinka 3.80, szilvütpálinka 6.80-7, barackpálinka (minőség szerint) 10-11, borjártal avinálási cölöka 3.80 pengőzt terjedő áron kelt el 10,000 literfokokent (III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó).

Idegen pénzek vétele és eladása ára. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha el-adunk idegen pénzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1600-1620; dollár 340.90-344.90; kanadal dollár 332-337.

Nem gazdaságos a sertés-és baromfityezés
A forrvényes védt
Rákoshegyi baktériumölő
nélkül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII. Dolány-ucca 94, Izs. 2
Árak: Demijonál az Budapest
3 4 6 8 10 15 20
3:70 4:80 7:10 9:10 10:80 16- 21:20
Tanulási prospektus és lap olvasónak ingyen!

holland forint 181.20-182.20 pengő. - Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab: Cseh korona 7.50-11.80; lengyel zloty 60-61.40; szerb dinár 6-7.50; francia frank 9-9.20; román leu 2.60-3.45; bolgár leva 3-3.60; olasz lira 16.00-17.90; svájci frank 76.50-77.40 pengő. Ezekhez az árhozhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Április 9, vasárnap: Nincsen vásár.

Április 10, hétfő: Dévaványa (bizonytalan), Recsk, Vámosmikola, Várpalota, Vörs.

Április 11, kedd: Balatonlelle, Csurgó, Decs, Dunapataj, Gesztely, Gáva, Hidegvár, Kenderes, Kéty, Kőveskál, Lenti, Mozsgó, Nagyberki, Nemesheles, Szigetszentmiklós, Tab, Tata, Zalaezerszeg (bizonytalan).

Április 12, szerda: Alsónémedi, Balatonfüred, Csorna, Mórágyp, Rácalmás, Nagyarsány, Nagykönyi, Szentgyörgyvölgy, Szentlőrinc, Tata.

Április 13, csütörtök: Diósgyőr, Dég, Edelény, Erdősokonya, Kaposzsekső, Mezőkövesd, Pápateszér, Sarkad, Székesfehérvár.

Április 14, péntek: Mindszent, Páka, Sarkad, Vásárosbecs.

Április 15, szombat: Lőrinci, Mindszent, Tiszaluc.

Esetleges változásokról felelősséget nem vállalunk.

Arany- és ezüstpénzek

1939 április 6-án

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 37 fillér; kétkoronás 74 fillér; ötkoronás 1 pengő 90 fillér; régi egyforintos 90 fillér.

Színarany kilogrammja 5800 pengő. Szinezüst kilogrammja 95 pengő.

VASÁRNAP, IV. 9.

8: Szózat. Utána: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 9: Református istentisztelet. 10: Görögkatolikus istentisztelet. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12.30: Pontos idő. Időjárás, vizálás. 12.30: „Koncert” fuvószenekar. 13.10: Hírek. Utána: „Magyar Husvét Kárpátalján”. 14: Cigányzene. 15: Előadás. 15.15: Fészi Szelecs-tyén orgonái. 16.30: „Tavaszi lélek”. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.10: József kir. herceg, tábornagy üdvözlí a hazatért Kárpátalját. 17.20: Tánccsele. 18: „Testnek feltámadása”. Erdős Károly preláts-kanonok műköpel. 18.30: Rácz Elek cimbalmoz. 18.50: Gulácsy Irén elbeszélése. 19.30: „A paszirta”. Énekes játék. 21.40: Hírek, időjárás. 22: A magyar-jugoszláv válogatott ökölvívómérkőzés közvetítése. 23: Cigányzene. 23.30: Jazz-hármas.

HÉTFŐ, IV. 10.

8: Szózat. Utána: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizálás. 12.30: Operaházi zenekar. 13.10: Bárd Perényi Zsigmond koronáz üdvözlí a hazatért Kárpátalját. 13.20: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: „Hárman mosódnánk”. 15.30: Muzsika gyermekeknek. 16.30: „Régi magyar husvétok”. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.10: Katonazene. 17.40: „Godesbergől-Münchenig”. 18.40: Nyíró József Székelyudvarhelyről. 19: Karácsonyi Margit és Cselényi József magyar nótákat énekel. 20: „Hűség próbjá”. Vigjáték. 20.50: Jazz. 21.40: Hírek időjárás. 22: Kroume Djamidjeff énekel. 23.30: Hangverseny Zenekar.

KEDD, IV. 11.

12.10: Hanglemezek. 13.30: Szalonna. 16.10: „Bábszínház”. 17.10: Asszonyok táncesetója. 17.40: Cigányzene. 18: „Hogyan juthat bankszertű fedezet nélkül a kisiparos és kiskereskedő kölcsön-höz”. 18.55: „Biharország”. 19.30: Operaházi előadás közvetítése. „Márta”. Vig opera. Zenéjét szerezte Flotow. 20.30: Hírek. 21.20: Hírek, időjárás. 22.15: Tánccsele. 23: Cigányzene.

Mezőgazdasági rádió-előadások BUDAPEST I.

Április 9, vasárnap d. u. 8 óra:

SZOLNOKI IMRE növényfiziológus: „A magyar népies gabonátáplálószerék”.

Április 13, csütörtök d. u. 7 óra:

URBÁNYI JENŐ DR.: „Növényegészségügyi időszerű tanácsadó”.

BUDAPEST II.

Április 11, kedd d. u. 6.25 óra:

Mezőgazdasági felőra.

Április 15, szombat d. u. 7 óra:

Mezőgazdasági felőra.

SZERDA, IV. 12.

12.10: Szimfonikus Zenekar. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákfelőra. 17.10: Haják Károly hegedűl. 17.40: „Magyar mecenások. 18.10: Annemarie Heyne zongorázik. 18.50: Éjjel a rövidhullámú amatőröknel. 19.30: Tavaszi hangközorozat. 20.50: Hírek. 21.10: Hangverseny. 22.25: Időjárás. 23.30: Jazz.

CSÜTÖRTÖK, IV. 13.

12.10: Sándor János hegedűl. Tóth Gabriella énekel. 13.30: Hanglemezek. 16.15: „Evelő virágok a kertben”. 17.10: Ditről-Csiby József zongorázik. 17.45: „Ismét mlénk az egész Aggtelek-barlang”. 18.15: Cigányzene. 19: Előadás. 19.15: Tánccsele. 19.50: Tost László dr. kassai polgármester előadása a budapesti Nemzetközi Vásárról. 20: A Szegedi Dalárda és Oratórium Egyesület díszhangversenyének közvetítése Szegedről. 20.45: Hírek. 22: Időjárás. 22.05: Szalonna. 23.15: Cigányzene.

PÉNTEK, IV. 14.

12.10: Cigányzene. 13.30: Beszékért-zenekar. 16.15: Diákfelőra. 17.10: Tánccsele. 17.30: „Házunk légtartalma”. Egy családapa vidám feljegyzése. 18.10: Szalonna. 18.55: „Mit ér a kultúra?” 19.30: Operaházi előadás közvetítése. „Bohémélet”. Zenéjét szerezte Puccini. 20.15: Külligy nyegedőra. 20.50: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 22.25: Jazz-hármas. 23.15: Cigányzene.

SZOMBAT, IV. 15.

12.10: Balalajka-zenekar. 13.30: Hanglemezek. 16.15: Mese. 17.10: Lamadin Erna zongorázik. 17.45: Közvetítés egy budai péküzemből. 18.15: Cigányzene. 19.30: „Teherhajón Egyiptomban”. 20: A „Turul” Szövetség Ady-emléketeje. 21.15: Cigányzene. 21.40: Hírek időjárás. 23: Operaházi zenekar.

Budapest II.

Vasárnap, IV. 9. 11.15: Szalonna. 15: Hanglemezek. 18.55: Cimbalom. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Tánccsele. 21.35: Időjárás. 21.40: Cigányzene. - Hétfő, IV. 10. 11.15: Katonazene. 18.05: Hanglemezek. 19: Előadás. 19.30: Felolvasás. 20: Hírek. 20.20: Zongora-hegedűl. - Kedd, IV. 11. 18.25: Előadás. 18.55: Hanglemezek. - 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.50: Katonazene. 22: Időjárás. - Szerda, IV. 12. 18.10: Olasz nyelvelek. 18.40: Hanglemezek. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Szalonna. 21.35: Időjárás. - Csütörtök, IV. 13. 18.30: Angol nyelvelek. 19: Cigányzene. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Postázesele. 21.40: Időjárás. - Péntek, IV. 14. 18.30: Gyorsírás. 19: Szalonna. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemezek. 21.40: Időjárás. - Szombat, IV. 15. 18.30: Előadás. 19: Felolvasás. 19.30: Hanglemezek. 20: Hírek. 20.20: Szalonna. 21.40: Időjárás.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.